Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria C

C/2026/3084

10.6.2026

OZNÁMENIE KOMISIE

Usmerňovací dokument k nariadeniu (EÚ) 2025/40 o obaloch a odpade z obalov

(C/2026/3084)

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti tohto usmerňovacieho dokumentu Komisie

Nariadenie (EÚ) 2025/40 o obaloch a odpade z obalov ([1]) (ďalej len „nariadenie o obaloch a odpade z obalov“) nadobudlo účinnosť 11. februára 2025 a uplatňovať sa bude od 12. augusta 2026.

Po jeho prijatí a v súvislosti so súhrnným balíkom opatrení Komisie v oblasti životného prostredia a širším úsilím o zjednodušenie dostala Komisia od zainteresovaných strán vrátane orgánov členských štátov značný počet otázok týkajúcich sa výkladu niektorých ustanovení nariadenia o obaloch a odpade z obalov. S cieľom podporiť účinné a včasné vykonávanie zo strany hospodárskych subjektov a členských štátov Komisia vyvinula maximálne úsilie, aby čo najrýchlejšie odpovedala na vznesené otázky a zabezpečila jasnosť a právnu istotu.

Komisia preto vydáva tento usmerňovací dokument s cieľom interpretovať vybrané ustanovenia nariadenia o obaloch a odpade z obalov, a tak uľahčiť jednotné uplatňovanie nariadenia v celej Únii. Toto usmernenie je doplnené súborom častých otázok (FAQ), ktoré boli vypracované v rámci prebiehajúceho dialógu Komisie so zainteresovanými stranami.

Tento usmerňovací dokument vychádza z ustálenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie, podľa ktorej treba pri výklade práva EÚ zohľadniť nielen znenie ustanovenia, ale aj jej kontext, do ktorého spadá, a ciele sledované právnym aktom, ktorého je súčasťou ([2]).

Týmto usmerňovacím dokumentom sa nenahrádzajú, nedopĺňajú ani nemenia ustanovenia nariadenia o obaloch a odpade z obalov, ktorým sa stanovujú uplatniteľné právne povinnosti. Nemal by sa posudzovať izolovane a nemal by sa používať ako samostatná referencia, ale vždy len v spojitosti s príslušnými právnymi predpismi.

Vzhľadom na ďalšie podnety zainteresovaných strán a praktické skúsenosti získané pri uplatňovaní pravidiel sa tento usmerňovací dokument a sprievodné časté otázky môžu podľa potreby aktualizovať.

Záväzný výklad právnych predpisov EÚ je naďalej vo výlučnej právomoci Súdneho dvora Európskej únie.

Ďalšie podrobnosti budú navrhnuté prostredníctvom niekoľkých vykonávacích opatrení, ako sú vykonávacie akty, delegované akty, žiadosti o normalizáciu a usmernenia, ktoré Komisia navrhne v nasledujúcich dvoch až troch rokoch. V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že Komisia nemá v úmysle uprednostniť vykonávací akt, ktorým sa stanovuje metodika identifikácie materiálového zloženia obalov pomocou digitálneho označovania.

([1]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2025/40 z 19. decembra 2024 o obaloch a odpade z obalov, o zmene nariadenia (EÚ) 2019/1020 a smernice (EÚ) 2019/904 a o zrušení smernice 94/62/ES (Text s významom pre EHP) (Ú. v. EÚ L, 2025/40, 22.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/40/oj).

([2]) KRONE-Verlag, C-65/20, ECLI:EU:C:2021:471, bod 25.

Obsah

		Strana
1.	Vymedzenie pojmu obal	3
2.	Vymedzenie pojmu zhotoviteľ obalu	5
3.	Vymedzenie pojmu výrobca obalu	7
4.	Vymedzenie pojmu dovozca a štatút „pobočky“	10
5.	Presadzovanie obmedzení látok PFAS v obaloch prichádzajúcich do styku s potravinami a vyčerpanie zásob	11
6.	Dátum uplatňovania požiadavky na zabezpečenie recyklovateľnosti obalov	13
7.	Výnimky z cieľov pre recyklovaný obsah	14
8.	Flexibilita členských štátov pri nariaďovaní kompostovateľných obalov a predpoklad zhody	15
9.	Vymedzenie pojmov „priepustný“ a „po použití zmäkne“ v kontexte kompostovateľných obalov	16
10.	Minimalizácia obalov	17
11.	Vzťah medzi požiadavkami na minimalizáciu v článku 10 a pomerom prázdneho priestoru v článku 24	18
12.	Opakovane použiteľné obaly uvedené na trh pred uplatnením požiadaviek uvedených v článku 11	19
13.	Rozsah harmonizovaného označovania obalov	20
14.	Označovanie existujúcich opakovane použiteľných prepravných obalov	21
15.	Nahlasovacie povinnosti prevádzkovateľov v oblasti nakladania s odpadom	22
16.	Vzťah medzi smernicou o jednorazových plastových výrobkoch a nariadením o obaloch a odpade z obalov, pokiaľ ide o zákazy týkajúce sa obalov	23
17.	Rozsah pôsobnosti zákazov týkajúcich sa obalov v článku 25 a bodoch 1 až 4 prílohy V, pokiaľ ide o obsah plastov	25
18.	Ciele opätovného použitia spotrebiteľských obalov používaných na prepravu výrobkov	25
19.	Ciele opätovného použitia prepravných obalov v medzinárodnom obchode	26
20.	Hospodársky subjekt zodpovedný za ciele opätovného použitia prepravných obalov	27
21.	Výnimky z cieľov opätovného použitia pre prispôsobené prepravné obaly	28
22.	Vymedzenie pojmu „sprístupnenie“ v súvislosti s dodržiavaním cieľov opätovného použitia v prípade nápojov	28
23.	Ciele opätovného použitia v prípade nápojov v odvetví HORECA	29
24.	Vnútroštátne výnimky z cieľov opätovného použitia	29
25.	Flexibilita členských štátov pri zavádzaní vnútroštátnych opatrení	30
26.	Flexibilita pre členské štáty pri stanovovaní ďalších cieľov recyklácie	31
27.	Flexibilita pre členské štáty pri stanovovaní dodatočných alebo vyšších cieľov opätovného použitia	31
28.	Vnútroštátne výnimky zo zálohových systémov	33
29.	Minimálne požiadavky na existujúce zálohové systémy	34
30.	Prijímanie zálohovaných nápojových obalov maloobchodníkmi	34
31.	Spracovanie obalov vyzbieraných triedeným zberom určených na recykláciu po konci životnosti	35
32.	Miera triedeného zberu zálohovaných obalov v roku 2026 a povinnosť zriadiť zálohový systém do roku 2029	36
33.	Cieľ členských štátov v oblasti zberu jednorazových plastových fliaš a kovových nápojových plechoviek na úrovni 90 % a príspevok regionálnych systémov vratných záloh	37

1. **Vymedzenie pojmu obal**

Právne ustanovenia:

V *článku 3 ods. 1 bode 1* sa pojem *„obal“* vymedzuje ako *„predmet, bez ohľadu na to, z akých materiálov je zhotovený, ktorý je určený na použitie hospodárskym subjektom pri uchovávaní a ochrane výrobkov, manipulácii s nimi, ich dodávaní alebo prezentácii inému hospodárskemu subjektu alebo koncovému používateľovi a ktorý môže mať rôzne formáty na základe svojej funkcie, materiálu a dizajnu,* vrátane:

a) predmetu, ktorý je potrebný na uchovávanie, podporu alebo konzervovanie výrobku počas celej jeho životnosti bez toho, aby bol neoddeliteľnou súčasťou výrobku, a ktorý sa má používať, spotrebúvať alebo odhadzovať spolu s výrobkom;

b) komponentu a pomocného prvku predmetu uvedeného v písmene a), ktorý je do tohto predmetu začlenený;

c) pomocného prvku predmetu uvedeného v písmene a), ktorý je na výrobok priamo zavesený alebo je k nemu pripojený, ktorý plní funkciu obalu bez toho, aby bol neoddeliteľnou súčasťou výrobku, a ktorý sa má používať, spotrebúvať alebo odhadzovať spolu s výrobkom;

d) predmetu, ktorý je navrhnutý a určený na naplnenie na mieste predaja na účely výdaja výrobku a ktorý sa označuje aj ako ‚servisný obal‘;

e) zneškodniteľného predmetu, ktorý sa predáva a napĺňa alebo je navrhnutý a určený na naplnenie na mieste predaja a ktorý plní funkciu obalu;

f) priepustného čajového, kávového alebo iného nápojového vrecúška alebo jednorazovej kapsuly obsahujúcej čaj, kávu alebo iný nápoj, ktorá po použití zmäkne a ktorá sa má používať a odhadzovať spolu s výrobkom;

g) nepriepustnej čajovej, kávovej alebo inej nápojovej jednorazovej kapsuly určenej na použitie v stroji, ktorá sa používa a odhadzuje spolu s výrobkom;“.

V prílohe I k nariadeniu sa uvádza orientačný zoznam predmetov, ktoré sa považujú za obaly, a predmetov, ktoré sa za obaly nepovažujú. Pokiaľ ide o kvetináče vrátane podnosov na osivo, v prílohe I sa rozlišujú:

„Predmety, ktoré sú obal: […] Kvetináče vrátane podnosov na osivo určené na použitie iba pri predaji a preprave.

[…]

Predmety, ktoré nie sú obal: Kvetináče vrátane podnosov na osivo, ktoré sa používajú v medzipodnikových vzťahoch a v rôznych fázach výroby alebo sú určené na predaj s rastlinou“.

Výklad Komisie:

To, či sa predmet považuje za obal, sa musí posúdiť na základe vymedzenia pojmu „obal“ uvedeného v článku 3 ods. 1 bode 1. Príloha I je len orientačná a v súlade s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie ([3]) podľa smernice 94/62/ES o obaloch a odpadoch z obalov, ktorá sa uplatňuje analogicky, samotné zaradenie predmetu do prílohy I nestačí na to, aby bol predmet klasifikovaný ako obal. Okrem toho je potrebné overiť, či predmet spĺňa prvky vymedzenia pojmu „obal“, najmä to, či je určený na použitie hospodárskym subjektom pri uchovávaní a ochrane výrobkov, manipulácii s nimi, ich dodávaní alebo prezentácii bez toho, aby bol neoddeliteľnou súčasťou tohto výrobku, a či sa má používať, spotrebúvať alebo odhadzovať spolu s výrobkom, alebo či predstavuje začlenený komponent alebo pomocný prvok predmetu, ktorý plní funkciu obalu.

Ak sa napríklad v supermarkete predáva spotrebiteľom prázdny pohár na nápoje na ich súkromné použitie, nepovažuje sa za obal. Na druhej strane, ak supermarket takéto poháre naplní výrobkom (napr. kávou) na mieste opätovného plnenia, takéto poháre predstavujú obal, konkrétne tzv. servisný obal.

([3]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 94/62/ES z 20. decembra 1994 o obaloch a odpadoch z obalov (Ú. v. ES L 365, 31.12.1994, s. 10).

Svietniky na čajové sviečky alebo náhrobné kahance alebo iné nádoby na sviečky, ako sú naplnené poháre a keramické misky, nie sú obaly, pretože tieto nádoby nezodpovedajú vymedzeniu pojmu „obal“ v článku 3 ods. 1 bode 1, a *„náhrobné kahance (svietniky)“* sa v prílohe I k nariadeniu uvádzajú ako príklad predmetov, ktoré nie sú obal.

Lepiace fólie používané v procesoch výroby tovaru sa v závislosti od svojej funkcie môžu považovať za obal aj za predmety, ktoré nie sú obal. Lepiace fólie môžu byť navrhnuté tak, aby umožňovali alebo uľahčovali pretvorenie surovín alebo medziproduktov materiálov na polotovary alebo konečné výrobky prostredníctvom výrobných procesov. Ak takéto fólie zostávajú na polotovaroch do ich pretvorenia a/alebo montáže do následných polotovarov alebo konečných výrobkov, slúžia ako prostriedky na umožnenie výrobného cyklu a riešia odlišné technické potreby týchto procesov, nepredstavujú obaly podľa článku 3 ods. 1 bodu 1.

Vaky na obuv a odevy sa považujú za obal, ak sú určené na zabalenie a ochranu výrobkov, manipuláciu s nimi, ich dodávanie alebo prezentáciu koncovému používateľovi. Pre textilné obaly neexistuje žiadna výnimka zo všeobecného vymedzenia pojmu „obal“ uvedeného v článku 3 ods. 1 bode 1, ale textilné spotrebiteľské obaly ([4]) sú vyňaté z požiadaviek na recyklovateľnosť [článok 6 ods. 11 písm. g)]. Vaky na obuv a odevy môžu byť obaly, ak zodpovedajú vymedzeniu pojmu „obal“ stanovenému v nariadení. To bude závisieť od ich funkcie, t. j. od toho, či sa používajú na zabalenie alebo ochranu odevov alebo obuvi počas manipulácie s nimi alebo počas ich dodania alebo prezentácie, a od ich plánovaného použitia, t. j. od toho, či ich hospodársky subjekt uviedol na trh ako súčasť dodávky výrobku. Takéto predmety nie sú obal, ak sú neoddeliteľnou súčasťou výrobku (t. j. sú súčasťou výrobku a sú potrebné na jeho vlastné použitie, nielen na ochranu výrobku alebo manipuláciu s ním), alebo ak nie sú uvedené na trh na účely použitia ako obal, t. j. ak ich spotrebiteľ predáva samostatne alebo sa poskytujú bezplatne v nekomerčnom kontexte.

Kvetináče vrátane podnosov na osivo sa považujú za obal, ak sú určené na použitie pri predaji alebo preprave vrátane kvetináčov a podnosov, v ktorých sa rastlina pestuje v poslednej fáze výroby a v ktorých sa predáva koncovému používateľovi. Naopak kvetináče a podnosy, ktoré používajú podnikateľské subjekty (ako sú záhradnícke škôlky a pestovatelia) v rámci svojho výrobného cyklu, nie sú obaly, pretože len umožňujú výrobný cyklus. To platí s výnimkou posledného kvetináča alebo podnosu, ktorý je určený na predaj s rastlinou koncovému používateľovi. Hoci formulácia „obaly“ a „predmety, ktoré nie sú obal“ v prílohe I zahŕňa prvok predaja, v praxi sa kvety a rastliny na účely predaja nepresádzajú do samostatných „prepravných“ alebo „spotrebiteľských“ kvetináčov. Naopak tie isté kvetináče, v ktorých sa rastliny pestovali, sa používajú aj na prepravu a predaj spotrebiteľom. Klasifikácia takýchto kvetináčov sa preto musí riadiť všeobecným vymedzením pojmu „obal“ a musí sa v nej zohľadniť ich funkcia a plánované použitie a nesmie sa spoliehať len na orientačné znenie prílohy I. Hoci sa vymedzenie pojmu „obal“ vzťahuje aj na predmety používané v medzipodnikových vzťahoch, kvetináče, ktoré len umožňujú výrobný proces, ako sú väčšie kvetináče (napríklad s priemerom väčším ako 10 cm) používané počas celého pestovateľského cyklu, by sa nemali považovať za obal v zmysle článku 3 ods. 1 bodu 1.

Na intravenózne vaky a injekčné striekačky sa nevzťahuje vymedzenie pojmu „obal“ v zmysle článku 3 ods. 1 bodu 1, a to ani v prípade, že sa na trh uvádzajú vopred naplnené liekmi alebo fyziologickým roztokom. Hoci intravenózne vaky a injekčné striekačky môžu fyzicky obsahovať látku, neuvádzajú sa na trh len preto, aby sa v nich výrobok uchovával, chránil, prepravoval alebo prezentoval. Sú skôr koncipované, vyrobené a regulované ako neoddeliteľné aplikačné pomôcky, ktoré umožňujú bezpečné, sterilné a presné podávanie tekutín alebo liekov pacientom. Pri dodávke vopred naplneného intravenózneho vaku alebo injekčnej striekačky tvorí vak alebo striekačka neoddeliteľnú súčasť samotného lieku alebo zdravotníckeho výrobku, takže výrobok nemôže plniť svoju určenú funkciu bez tejto pomôcky. Intravenózny vak ani injekčná striekačka nie sú v tejto súvislosti komponentom obalu, ktorý sa odhadzuje s cieľom získať prístup k jeho obsahu, ale funkčnou súčasťou výrobku uvádzaného na trh.

([4]) Podľa článku 3 ods. 1 bodu 5 „‚spotrebiteľský obal‘ je obal určený na to, aby pre koncového používateľa na mieste predaja tvoril predajnú jednotku pozostávajúcu z výrobku a obalu“.

2. **Vymedzenie pojmu zhotoviteľ obalu**

Právne ustanovenia:

Podľa článku 3 ods. 1 bodu 13 *„zhotoviteľ' je každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá zhotovuje obal alebo balený výrobok; avšak:*

a) s výhradou písmena b), ak si fyzická alebo právnická osoba dáva obal alebo balený výrobok navrhnúť alebo zhotoviť pod svojím vlastným menom alebo ochrannou známkou, bez ohľadu na to, či je na obale alebo na balenom výrobku viditeľná akákoľvek iná ochranná známka, je ‚zhotoviteľom' táto fyzická alebo právnická osoba;

b) ak sa na fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá si dáva obal alebo balený výrobok navrhnúť alebo zhotoviť pod svojím vlastným menom alebo ochrannou známkou, vzťahuje vymedzenie pojmu mikropodnik stanovené v odporúčaní 2003/361/ES v znení platnom k 11. februáru 2025 a ak sa fyzická alebo právnická osoba, ktorá obal dodáva fyzickej alebo právnickej osobe, ktorá si ho dáva navrhnúť alebo zhotoviť pod svojím vlastným menom alebo ochrannou známkou, nachádza v tom istom členskom štáte, je ‚zhotoviteľom' fyzická alebo právnická osoba, ktorá obal dodáva;".

Výklad Komisie:

Zhotoviteľ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá zhotovuje obal *alebo* balený výrobok. Nemusí ísť nevyhnutne o fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá obal *fyzicky* vyrába. Je potrebné zohľadniť dva prvky: 1. kritérium úlohy pri navrhovaní alebo zhotovovaní obalu a 2. kritérium ochrannej známky alebo značky. Ak obal alebo balený výrobok nesie určité meno alebo ochrannú známku, možno predpokladať, že vlastník tohto mena alebo ochrannej známky je „zhotoviteľom" v zmysle článku 3 ods. 1 bodu 13 písm. a), pretože bude mať rozhodujúcu právomoc v zmluvnom vzťahu so svojimi dodávateľmi, a preto bude môcť určovať aj vlastnosti obalu.

Zo znenia vymedzenia pojmu „zhotoviteľ" vyplýva, že v dodávateľskom reťazci je vždy len jeden zhotoviteľ v zmysle nariadenia o obaloch a odpade z obalov.

Pokiaľ ide o spotrebiteľské obaly [okrem servisných obalov ([5])] alebo skupinové obaly ([6]), zhotoviteľ je zvyčajne hospodársky subjekt, ktorý vykonáva konečné kroky spracovania (napr. rezanie, plnenie, uzatváranie) na obaloch dodaných spracovateľmi (t. j. dodávateľmi) a plní ich svojím výrobkom s cieľom uviesť obal alebo balený výrobok na trh Únie (článok 3 ods. 1 body 5 až 6). Inými slovami, v prípade spotrebiteľských a skupinových obalov je zhotoviteľom zvyčajne plnič, ktorý je často aj vlastníkom značky výrobku.

Pokiaľ ide o prepravné obaly ([7]), servisné obaly (v ich konečnej podobe) a obaly prvovýroby ([8]), zhotoviteľom je zvyčajne spoločnosť, ktorá zhotovuje prepravné alebo servisné obaly, pokiaľ takéto obaly nie sú jasne označené používateľom takýchto obalov tak, že nesú jeho meno alebo ochrannú známku [článok 3 ods. 1 bod 1 písm. d) a článok 3 ods. 1 bod 7]. V tomto prípade je zhotoviteľom používateľ.

Za podmienok stanovených v článku 21 sa na účely tohto nariadenia môžu za zhotoviteľov považovať dovozcovia a distribútori. Táto situácia nastane, keď dovozcovia a distribútori uvádzajú obal na trh pod svojím vlastným menom alebo ochrannou známkou, alebo obal, ktorý už bol uvedený na trh, upravujú spôsobom, ktorý by mohol mať vplyv na súlad s príslušnými požiadavkami tohto nariadenia.

([5]) Podľa článku 3 ods. 1 bodu 1 písm. d) „predmet, ktorý je navrhnutý a určený na naplnenie na mieste predaja na účely výdaja výrobku a ktorý sa označuje aj ako ‚servisný obal'".

([6]) Podľa článku 3 ods. 1 bodu 6 „‚skupinový obal' je obal určený na to, aby na mieste predaja tvoril skupinu určitého počtu predajných jednotiek, bez ohľadu na to, či už sa takáto skupina predajných jednotiek predáva koncovému používateľovi alebo či slúži na uľahčenie dopĺňania regálov na mieste predaja alebo na vytvorenie skladovacej alebo distribučnej jednotky, a ktorý sa môže z výrobku odstrániť bez ovplyvnenia jeho vlastností".

([7]) Podľa článku 3 ods. 1 bodu 7 „prepravný obal' je obal určený na uľahčenie manipulácie a prepravy jednej alebo viacerých predajných jednotiek alebo skupiny predajných jednotiek, aby sa zabránilo poškodeniu výrobku pri manipulácii a preprave, avšak s výnimkou cestných, železničných, lodných a leteckých kontajnerov".

([8]) Podľa článku 3 ods. 1 bodu 4 „‚obal prvovýroby' je predmet navrhnutý a určený na používanie ako obal nespracovaných výrobkov prvovýroby v zmysle vymedzenia v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002".

Podľa článku 15 ods. 1. „*zhotovitelia uvádzajú na trh iba obaly, ktoré sú v zhode s požiadavkami stanovenými v článkoch 5 až 12 alebo podľa nich*“. Postup posudzovania zhody (článok 38) môže v súlade s článkom 15 ods. 2 vykonávať zhotoviteľ alebo iná osoba v jeho mene (napr. laboratórium alebo certifikačný systém). EÚ vyhlásenie o zhode (článok 39) musí vypracovať zhotoviteľ na základe informácií a dokumentácie poskytnutých dodávateľmi podľa článku 16 ods. 1 alebo splnomocnený zástupca, ktorého zhotoviteľ určil na základe písomného poverenia podľa článku 17. To znamená, že zhotoviteľ je jediný hospodársky subjekt, ktorý nesie právnu zodpovednosť za súlad obalu s požiadavkami na udržateľnosť a označovanie bez ohľadu na to, kto v skutočnosti vypracoval EÚ vyhlásenie o zhode EÚ alebo jeho časti.

Ak je však spoločnosť, ktorá si dáva obal alebo balený výrobok navrhnúť alebo zhotoviť pod svojím vlastným menom alebo ochrannou známkou, mikropodnikom, a spoločnosť dodávajúca obal sa nachádza v tom istom členskom štáte, potom je zhotoviteľom dodávateľ obalu [článok 3 ods. 1 bod 13 písm. b)]. To platí bez ohľadu na to, či je aj dodávateľská spoločnosť mikropodnikom. Ak je napríklad zhotoviteľ obalovej nádoby mikropodnikom, ale zhotoviteľ baleného výrobku ním nie je, výnimka sa neuplatňuje. Ak zhotoviteľ obalovej nádoby nie je mikropodnikom, ale zhotoviteľ baleného výrobku je mikropodnikom, uplatňuje sa výnimka a na účely nariadenia o obaloch a odpade z obalov by sa za „zhotoviteľa“ mal považovať zhotoviteľ nádoby.

Podľa odporúčania 2003/361/ES ([9]) je mikropodnikom podnik, ktorý zamestnáva menej ako 10 osôb a ktorého ročný obrat alebo celková ročná súvaha nepresahuje 2 milióny EUR. Nadobúdateľa franchisingu možno považovať za mikropodnik, ak poskytovateľ franchisingu priamo alebo nepriamo nevlastní 25 % alebo viac jeho kapitálu alebo hlasovacích práv a nevykonáva nad ním kontrolu alebo neuplatňuje v ňom rozhodujúci vplyv. V opačnom prípade sa príslušné prahové hodnoty musia vypočítať pridaním príslušných údajov poskytovateľa franchisingu, ako sa vyžaduje v článku 3 ods. 2 a 3 odporúčania 2003/361/ES.

Ak obal nie je označený obchodným názvom alebo obchodnou značkou, „zhotoviteľom“ môže byť buď dodávateľ (t. j. osoba, ktorá obal skutočne vyrába), alebo osoba, ktorá uvádza na trh balené výrobky. Rozhodujúcim kritériom je to, kto zadáva objednávku a rozhoduje o špecifikáciách dizajnu daného obalu.

Rovnaký prístup, ako je vysvetlený v predchádzajúcom texte, platí aj pre opakovane použiteľné obaly. Rozhodujúcim kritériom je to, kto je fyzická alebo právnická osoba, ktorá si nechala obal navrhnúť alebo zhotoviť pod svojím vlastným menom alebo ochrannou známkou. Je však užitočné túto skutočnosť bližšie objasniť tým, že sa uvedie do kontextu systémov opätovného použitia.

Ak je obal navrhnutý podľa osobitných požiadaviek zhotoviteľa baleného výrobku a nesie jeho ochrannú známku, je „zhotoviteľom“ opakovane použiteľných obalov tento zhotoviteľ (t. j. používateľ). To platí najmä v prípade systémov opätovného použitia s otvoreným cyklom ([10]).

Ak je však spoločnosť, ktorá si dáva opakovane použiteľný obal navrhnúť a zhotoviť pod svojím vlastným menom alebo ochrannou známkou, mikropodnikom, a spoločnosť, ktorá zhotovuje obal, sa nachádza v tom istom členskom štáte, potom sa za zhotoviteľa považuje spoločnosť, ktorá zhotovuje obal. To platí bez ohľadu na to, či je aj spoločnosť, ktorá zhotovuje obal, mikropodnikom.

Ak je opakovane použiteľný obal navrhnutý podľa osobitných požiadaviek prevádzkovateľa systému opätovného použitia a nesie jeho ochrannú známku, je „zhotoviteľom“ tento prevádzkovateľ systému opätovného použitia. To platí najmä v prípade systémov opätovného použitia s uzavretým cyklom ([11]). Ak opakovane použiteľný obal nie je označený špecifickou ochrannou známkou, za „zhotoviteľa“ sa považuje zhotoviteľ obalu, pokiaľ nie je možné označiť používateľa (t. j. prevádzkovateľa systému opätovného použitia) ako osobu, ktorá si tento obal a jeho špecifický dizajn objednala.

([9]) Odporúčanie Komisie zo 6. mája 2003 o definícii mikropodnikov, malých a stredných podnikov [oznámené pod dokumentu K(2003) 1422] (Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003, s. 36).

([10]) Podľa písmena c) prílohy VI „‚systém s otvoreným cyklom‘ je systém opätovného použitia, v ktorom sú opakovane použiteľné obaly v obehu medzi nešpecifikovaným počtom účastníkov systému a vlastníctvo obalov sa mení na jednom alebo viacerých miestach procesu opätovného použitia“.

([11]) Podľa písmena b) prílohy VI „‚systém s uzavretým cyklom‘ je systém opätovného použitia, v ktorom prevádzkovateľ systému alebo spolupracujúca skupina účastníkov systému uskutočňuje obeh opakovane použiteľných obalov bez zmeny ich vlastníctva“.

3. **Vymedzenie pojmu výrobca obalu**

Právne ustanovenia:

V odôvodnení 122 sa uvádza, že *„[c]ieľom tohto nariadenia je jasne vymedziť jedného výrobcu na jednotku obalu, či už ide o prázdne obaly, alebo obaly obsahujúce výrobky. Vo všeobecnosti platí, že výrobcom by mal byť hospodársky subjekt, ktorý ako zhotoviteľ, dovozca alebo distribútor usadený v členskom štáte sprístupňuje balené výrobky z územia tohto členského štátu a na tom istom území. To zahŕňa všetky ponuky v oblasti distribúcie, spotreby alebo použitia, ktoré by mohli viesť ku skutočnej dodávke. Ak teda spoločnosť kupuje balený výrobok z iného členského štátu, než je členský štát, v ktorom sa táto spoločnosť nachádza, alebo z tretej krajiny a dodáva tento balený výrobok v členskom štáte, v ktorom sa nachádza, mala by sa táto spoločnosť považovať za výrobcu, keďže ide o prvú spoločnosť, ktorá sprístupňuje balený výrobok na území daného členského štátu. V prípade online platforiem by sa počiatočná ponuka výrobku mala považovať za sprístupnenie v zmysle vymedzenia výrobcu. Avšak s cieľom minimalizovať akúkoľvek zbytočnú administratívnu záťaž pre malé podniky, ktoré na mieste predaja plnia prepravné obaly, obaly prvovýroby alebo servisné obaly, a to buď ako jednorazové obaly, alebo ako opakovane použiteľné obaly, by výrobcom mal byť zhotoviteľ, distribútor alebo dovozca takéhoto obalu, ktorý obal po prvýkrát sprístupňuje z územia členského štátu, keďže tento hospodársky subjekt má najlepšie predpoklady na splnenie povinností vyplývajúcich z rozšírenej zodpovednosti výrobcov.“*

V článku 3 ods. 1 bode 15 sa vymedzuje pojem *„výrobca“* ako *„každý zhotoviteľ, dovozca alebo distribútor, na ktorého sa bez ohľadu na použitú techniku predaja, a to aj prostredníctvom zmlúv uzavretých na diaľku, vzťahuje jedna z týchto podmienok:*

a) zhotoviteľ, dovozca alebo distribútor je usadený v členskom štáte a po prvýkrát z územia daného členského štátu a na tom istom území sprístupňuje prepravné obaly, servisné obaly alebo obaly prvovýroby, a to buď ako jednorazové obaly, alebo ako opakovane použiteľné obaly, alebo

b) zhotoviteľ, dovozca alebo distribútor je usadený v členskom štáte a po prvýkrát z územia daného členského štátu a na tom istom území sprístupňuje výrobky balené v iných obaloch, než sú obaly uvedené v písmene a), alebo

c) zhotoviteľ, dovozca alebo distribútor je usadený v členskom štáte alebo v tretej krajine a po prvýkrát na území iného členského štátu priamo koncovým používateľom sprístupňuje prepravné obaly, servisné obaly alebo obaly prvovýroby, a to buď ako jednorazové obaly, alebo ako opakovane použiteľné obaly, alebo

d) zhotoviteľ, dovozca alebo distribútor je usadený v členskom štáte alebo v tretej krajine a po prvýkrát na území iného členského štátu priamo koncovým používateľom sprístupňuje výrobky balené v iných obaloch, než sú obaly uvedené v písmene c), alebo

e) zhotoviteľ, dovozca alebo distribútor je usadený v členskom štáte a vybaľuje balené výrobky bez toho, aby bol koncovým používateľom, pokiaľ nie je výrobcom v zmysle vymedzenia v písmene a), b), c) alebo d) iná osoba;“.

Výklad Komisie:

Výrobcovia a zhotovitelia sú v nariadení o obaloch a odpade z obalov definovaní na rôzne účely. Výrobca je zodpovedný za úhradu nákladov na zber a zhodnocovanie odpadu z obalov v príslušnom členskom štáte (článok 45 ods. 1). Na tento účel sa výrobca musí zaregistrovať a nahlasovať údaje príslušným vnútroštátnym orgánom, ako sa uvádza v článku 44, a zaplatiť poplatok v rámci rozšírenej zodpovednosti výrobcov v členskom štáte, v ktorom sa očakáva, že sa obal stane odpadom. Ak sú poplatky zaplatené v určitom členskom štáte a následne distribútor po prvýkrát sprístupní obal na území iného členského štátu, poplatky sa musia vrátiť. Na druhej strane zhotoviteľ musí zabezpečiť, aby obal pred prvým sprístupnením na trhu Únie spĺňal požiadavky na udržateľnosť a označovanie uvedené v článkoch 5 až 12, ako sa uvádza v článku 15 ods. 1. V celej EÚ je len jeden zhotoviteľ (pozri predchádzajúci oddiel 3).

Prehľad rôznych úloh zhotoviteľov a výrobcov v nariadení o obaloch a odpade z obalov

	Zhotoviteľ	Výrobca
Vymedzenie pojmu	Zhotovitelia obalov alebo balených výrobkov. Podľa uvedených skutočností nejde o osobu, ktorá vyrába obal, ale o osobu, ktorá „zadáva objednávku a rozhoduje o špecifikáciách dizajnu daného obalu“. Výnimka pre vlastníkov značky, ak sú to mikropodniky, a osoba, ktorá dodáva obaly, sa nachádza v tom istom členskom štáte.	Každý zhotoviteľ, dovozca alebo distribútor, ktorý po prvýkrát sprístupňuje obaly alebo balené výrobky v členskom štáte, v ktorom je prítomný, alebo priamo koncovým používateľom v inom členskom štáte.
Množstvo	Jeden hospodársky subjekt v celej EÚ.	Hospodársky subjekt, ktorý sprístupňuje obaly po prvýkrát na území členského štátu, v ktorom sa očakáva, že sa obal stane odpadom.
Funkcia	Zabezpečuje súlad obalov s požiadavkami na udržateľnosť a označovanie.	Financuje nakladanie s odpadom v členskom štáte, v ktorom sa očakáva, že sa obal stane odpadom.

„Výrobca“ je oprávnená spoločnosť v distribučnom a dodávateľskom reťazci, ktorá je zodpovedná za plnenie povinností vyplývajúcich z rozšírenej zodpovednosti výrobcov v členskom štáte (článok 45).

Cieľom nariadenia o obaloch a odpade z obalov je jasne vymedziť jedného výrobcu na jeden obal, či už ide o prázdne obaly, ako sú prepravné a servisné obaly, alebo o situácie, keď sa na trhu sprístupňujú obaly obsahujúce výrobky, čo je prípad spotrebiteľských a skupinových obalov.

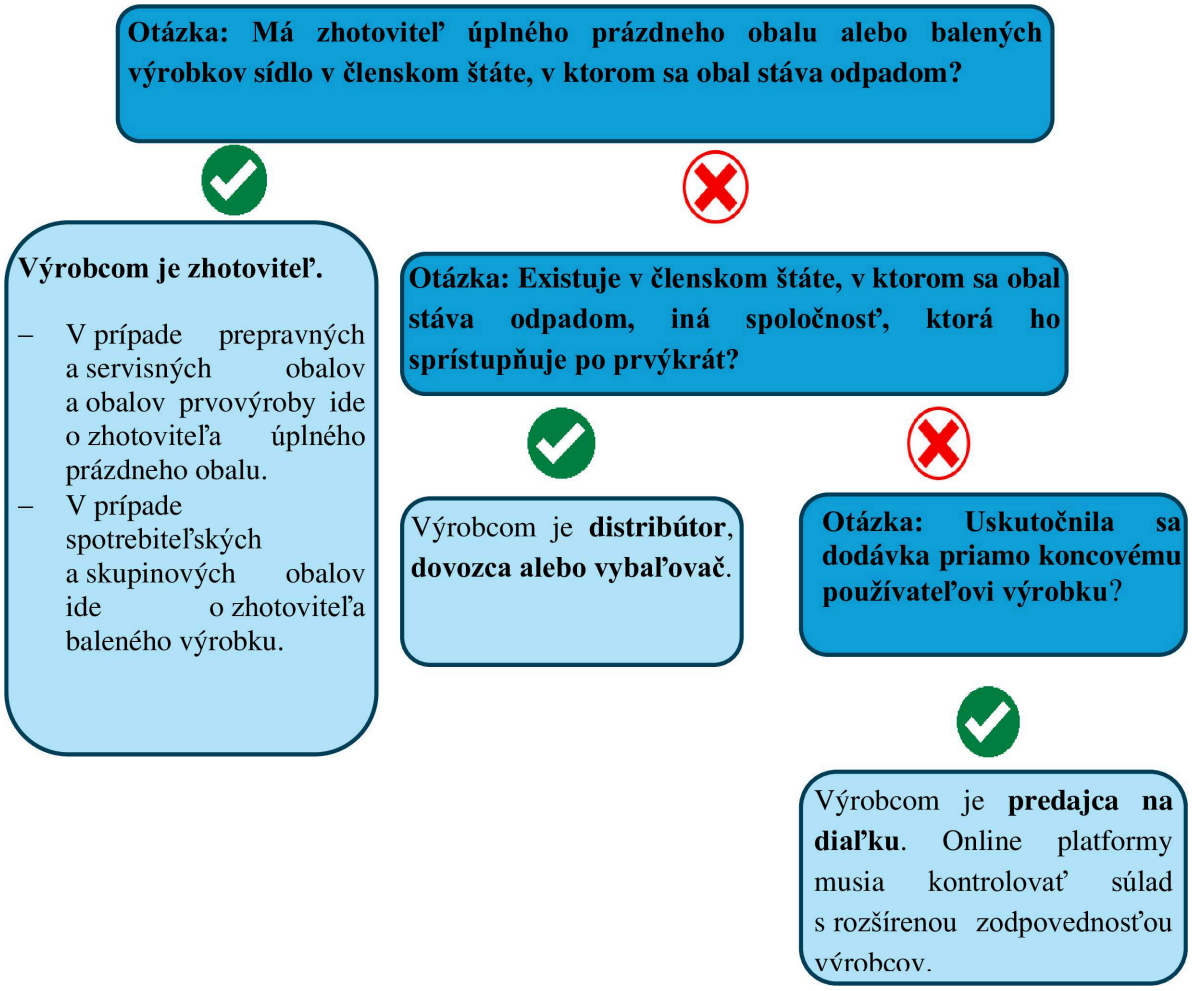
Na určenie toho, v ktorom členskom štáte sa uplatňujú povinnosti vyplývajúce z rozšírenej zodpovednosti výrobcov, je potrebné skontrolovať, kde bol obal po prvýkrát sprístupnený na území členského štátu. V praxi zvyčajne ide o miesto, kde sa obal plní.

Cieľom vymedzenia pojmu „výrobca“ je určiť hospodársky subjekt, ktorý je zodpovedný za povinnosti vyplývajúce z rozšírenej zodpovednosti výrobcov, či už ide o zhotoviteľa, dovozcu alebo distribútora, v členskom štáte, v ktorom sa balený výrobok sprístupňuje na spotrebu, a teda sa očakáva, že sa stane odpadom. V dôsledku toho zhotoviteľ a výrobca nemusí byť vždy ten istý hospodársky subjekt a výrobca obalov bude závisieť od toho, 1. aký druh obalu bol sprístupnený na trhu, 2. či sa nachádza v tom istom členskom štáte, v ktorom bol vyrobený, a 3. či sa balený výrobok predáva koncovému používateľovi alebo sa ďalej distribuuje.

Ak sa obaly alebo balené výrobky vyvážajú mimo EÚ, kde sa očakáva, že sa stanú odpadom, povinnosti vyplývajúce z rozšírenej zodpovednosti výrobcov podľa nariadenia o obaloch a odpade z obalov sa už na výrobcu nevzťahujú.

Obaly sú často súčasťou dlhého dodávateľského a distribučného reťazca, v ktorom sa sprístupňujú niekoľkokrát. Bez ohľadu na to, či sa obal ďalej sprístupňuje v tom istom členskom štáte, alebo na veľkosť hospodárskeho subjektu, výrobcom je hospodársky subjekt, ktorý obal po prvýkrát sprístupňuje v členskom štáte. Sprístupnenie na trhu zahŕňa akúkoľvek ponuku na distribúciu, spotrebu alebo použitie, ktorá by mohla viesť k skutočnej dodávke obalov alebo balených výrobkov. V prípade online predaja sa ponuka výrobku priamo koncovému používateľovi považuje za sprístupnenie na trhu v členskom štáte koncového používateľa.

Ďalej sa uvádza názorný diagram, ako možno identifikovať výrobcu v EÚ.



Na identifikáciu výrobcov prepravných obalov je potrebné zohľadniť vymedzenie pojmu „výrobca“ a tieto faktory:

1. Je predmet pripravený plniť funkciu obalu? Prepravné obaly sa často skladajú z viacerých komponentov alebo pomocných prvkov, ktoré samy osebe neplnia funkciu obalu. Preto ak obal môže plniť funkciu obalu až po pridaní ďalších komponentov, zostavovateľ bude zhotoviteľom a prvým potenciálnym výrobcom.

2. Kto je zhotoviteľom prepravných obalov? Na rozdiel od spotrebiteľských a skupinových obalov je potrebné identifikovať výrobcu prepravných obalov pre prázdne obaly, pretože často sú po prvýkrát sprístupnené na trhu práve prázdne obaly. Ak je však prepravný obal označený menom alebo ochrannou známkou, výrobcom je zvyčajne plnič obalu. Ak prepravný obal nie je jednoznačne identifikovateľný, potom sa za výrobcu zvyčajne považuje skutočný zhotoviteľ obalu (ďalšie podrobnosti sa nachádzajú v bode 3 o vymedzení pojmu „zhotoviteľ“).

3. V ktorom členskom štáte a komu sa obal sprístupňuje? Ak je prepravný obal po prvýkrát sprístupnený v inom členskom štáte, ako je členský štát, v ktorom sa nachádza zhotoviteľ obalu, zhotoviteľ bude výrobcom len vtedy, ak je príjemca koncovým používateľom baleného výrobku. V opačnom prípade je výrobcom príjemca.

Ako príklad možno uviesť, že spoločnosť A vyrába v členskom štáte veľké lepenkové škatule bez mena alebo ochrannej známky. Spoločnosť A predáva prázdne lepenkové škatule spoločnosti B v tom istom členskom štáte. V tejto transakcii je výrobcom spoločnosť A. Ak je však lepenková škatuľa označená menom alebo ochrannou známkou spoločnosti B, v danom členskom štáte sa stáva výrobcom spoločnosť B. Ak však spoločnosť B predá naplnené lepenkové škatule spoločnosti C v inom členskom štáte, výrobcom bude spoločnosť C v inom členskom štáte. Okrem toho ak sa lepenkové škatule vyvezú do tretej krajiny, výrobca nebude existovať v žiadnom členskom štáte, pretože sa nepredpokladá, že sa škatule stanú odpadom v EÚ.

Pokiaľ ide o výrobcov spotrebiteľských obalov, výrobcom je hospodársky subjekt, ktorý naplní obal a po prvýkrát ho sprístupní na území členského štátu. Napríklad spoločnosť D plní ovocie do prepravky a predáva ho zabalené do supermarketu v tom istom členskom štáte. V tomto prípade sa spoločnosť D bude považovať za výrobcu v danom členskom štáte, pretože obal po prvýkrát sprístupňuje na trhu a očakáva sa, že sa obal stane odpadom v tomto členskom štáte. Ak však spoločnosť D predá balené ovocie supermarketu v inom členskom štáte, výrobcom bude supermarket v uvedenom členskom štáte, pretože po prvýkrát sprístupní balené ovocie na trhu v uvedenom členskom štáte, v ktorom sa obal stane odpadom.

V situácii opísanej v článku 3 ods. 1 bode 15 písm. d) je výrobca identifikovaný ako zhotoviteľ, dovozca alebo distribútor, ktorý po prvýkrát sprístupňuje balené výrobky priamo koncovým používateľom na území iného členského štátu. Podľa článku 3 ods. 1 bodu 23 „*koncový používateľ*“ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá má pobyt v EÚ a ktorej bol výrobok sprístupnený ako spotrebiteľovi alebo ako profesionálnemu koncovému používateľovi a ktorá tento výrobok vo forme, v ktorej jej bol dodaný, ďalej nesprístupňuje na trhu. Na ďalšie vysvetlenie, ak má v uvedenom príklade spoločnosť D internetový obchod, v ktorom predáva balené ovocie koncovému používateľovi ovocia v inom členskom štáte, spoločnosť D sa bude považovať za výrobcu a musí plniť povinnosti vyplývajúce z rozšírenej zodpovednosti výrobcov v inom členskom štáte.

Rozhodujúcim faktorom preto bude, či profesionálny koncový používateľ používa výrobok pri svojej výrobe, a tým ho ďalej nesprístupňuje v podobe, v akej bol dodaný. Logistické spoločnosti, ktoré prijímajú dovezený balený tovar z tretích krajín a vykonávajú manipulačné činnosti, napr. ho vybaľujú alebo prebaľujú do menších množstiev, pred tým, ako balený výrobok odošlú, sa nepovažujú za koncových používateľov. Naopak v prípade prebalenia výrobku sa považujú za výrobcu prepravného obalu, hoci nemajú vlastnícke právo k baleným výrobkom.

4. **Vymedzenie pojmu dovozca a štatút „pobočky“**

Právne ustanovenia:

V článku 3 ods. 1 bode 17 sa stanovuje vymedzenie pojmu „*dovozca*“ ako „*každá fyzická alebo právnická osoba usadená v Únii, ktorá uvádza obal z tretej krajiny na trh*“.

Výklad Komisie:

Vymedzenie pojmu „dovozca“ vychádza z vymedzenia pojmu „*dovozca*“ v článku 3 bode 9 nariadenia (EÚ) 2019/1020 ([12]) a malo by sa vykladať v súlade so všeobecnými výkladovými usmerneniami uvedenými v modrej príručke ([13]). Z tohto vymedzenia vyplýva, že musia byť splnené dve kumulatívne podmienky: a) usadenie v EÚ a b) uvádzanie obalov alebo balených výrobkov s pôvodom v krajine mimo EÚ na trh.

Pojem „usadenie sa“ sa musí vykladať tak, že subjekt má v členskom štáte registrovanú adresu, aby sa zabezpečila právomoc na presadzovanie a dohľad nad trhom, ako aj tak, že ide o záruku, že v Únii existuje strana zodpovedná za dodržiavanie predpisov, vysledovateľnosť a nápravné opatrenia.

Vo väčšine prípadov pobočka nie je samostatnou právnickou osobou a keďže pôsobí len pod identitou materskej spoločnosti, nepreberá samostatne práva ani povinnosti. Zmluvy uzavreté pobočkou sú preto pre materskú spoločnosť právne záväzné.

([12]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1020 z 20. júna 2019 o dohľade nad trhom a súlade výrobkov a o zmene smernice 2004/42/ES a nariadení (ES) č. 765/2008 a (EÚ) č. 305/2011 (Ú. v. EÚ L 169, 25.6.2019, s. 1).

([13]) Oznámenie Komisie – Modrá príručka na vykonávanie právnych predpisov EÚ týkajúcich sa výrobkov 2022 (Ú. v. EÚ C 247, 29.6.2022, s. 1).

Podľa daňového práva EÚ a vnútroštátneho daňového práva sa pobočka na daňové účely zvyčajne považuje za stálu prevádzkareň ([14]). V dôsledku daňových povinností a daňovej registrácie však nevzniká samostatná právna subjektivita a nemení sa postavenie pobočiek z hľadiska dodržiavania právnych predpisov. V niekoľkých rozsudkoch Súdneho dvora ([15]) sa potvrdzuje, že mať stálu prevádzkareň nie je to isté ako založiť podnik v EÚ.

Keďže pobočka nemá samostatnú právnu subjektivitu, nemôže sa považovať za dovozcu podľa nariadenia o obaloch a odpade z obalov. Požiadavka „*usadenia*“ sa vzťahuje na fyzickú alebo právnickú osobu založenú v EÚ, a nie iba na pobočku. Pobočka sa môže stať samostatným právnym subjektom (t. j. dcérskou spoločnosťou), keď je založená podľa práva členského štátu, má vlastnú právnu subjektivitu, práva a povinnosti a môže samostatne vlastniť aktíva, podávať žaloby a byť žalovaná.

Preto zhotoviteľ z krajiny mimo EÚ, ktorý má v EÚ len pobočku, musí buď založiť dcérsku spoločnosť v EÚ, alebo vymenovať splnomocneného zástupcu podľa článku 3 ods. 1 bodu 19, ak to vyžaduje členský štát, na ktorého území po prvýkrát sprístupňuje obaly alebo balené výrobky.

Rovnaká argumentácia platí v prípade otázky, či pobočka fyzickej alebo právnickej osoby z krajiny mimo EÚ môže byť „*distribútorom*“ v zmysle vymedzenia pojmu v článku 3 ods. 1 bode 18.

Povinnosti vyplývajúce z rozšírenej zodpovednosti výrobcov stanovené v nariadení o obaloch a odpade z obalov sa vzťahujú na „*výrobcov*“ (zhotoviteľov, dovozcov alebo distribútorov), ktorí po prvýkrát sprístupňujú obaly alebo balené výrobky na území členského štátu (pozri bod 4 tohto dokumentu). Povinnosti vyplývajúce z rozšírenej zodpovednosti výrobcov sa v nariadení výslovne nerozširujú na subjekty, ktoré sú registrované len na účely DPH alebo majú stálu prevádzkareň bez právnej subjektivity. Tvrdenie, že samotná registrácia na účely DPH sa v súvislosti s povinnosťami vyplývajúcimi z rozšírenej zodpovednosti výrobcov rovná „*usadeniu*“, by bolo v rozpore s harmonizovaným vymedzením pojmu „dovozca“ v článku 3 ods. 1 bode 17. Členské štáty nemôžu ukladať dodatočné požiadavky, ktoré by narúšali harmonizáciu pojmu výrobca a dovozca podľa nariadenia o obaloch a odpade z obalov.

5. **Presadzovanie obmedzení látok PFAS v obaloch prichádzajúcich do styku s potravinami a vyčerpanie zásob**

Právne ustanovenia:

V článku 3 ods. 1 bode 13 sa pojem „*zhotoviteľ*“ vymedzuje ako „*fyzická alebo právnická osoba*“, ktorá si „*dáva obal alebo balený výrobok navrhnúť alebo zhotoviť pod svojím vlastným menom alebo ochrannou známkou, bez ohľadu na to, či je na obale alebo na balenom výrobku viditeľná akákoľvek iná ochranná známka […]*“.

V článku 3 ods. 1 bode 10 sa pojem „*uvedenie na trh*“ vymedzuje ako „*prvé sprístupnenie obalu, či už prázdneho alebo s výrobkom, na trhu Únie*“. V článku 3 ods. 1 bode 11 sa pojem „*sprístupnenie na území členského štátu*“ vymedzuje ako „*každé dodanie obalu, či už prázdneho alebo s výrobkom, na distribúciu, spotrebu alebo použitie […], či už za poplatok, alebo bezplatne*“.

V článku 5 ods. 5 sa uvádza: „*Od 12. augusta 2026 sa nesmú uvádzať na trh obaly prichádzajúce do styku s potravinami obsahujúce perfluóralkylové a polyfluóralkylové látky (PFAS) v koncentrácii, ktorá sa rovná nasledujúcim limitným hodnotám alebo je vyššia, pokiaľ uvádzanie obalov obsahujúcich túto koncentráciu PFAS na trh nie je zakázané na základe iného právneho aktu Únie:*

a) hodnota 25 ppb pre ktorúkoľvek PFAS meraná cielenou analýzou PFAS (polymérne PFAS sú z kvantifikácie vylúčené);

b) hodnota 250 ppb pre súčet PFAS meraná ako súčet cielených analýz PFAS, v príslušných prípadoch s predchádzajúcim rozkladom prekurzorov (polymérne PFAS sú z kvantifikácie vylúčené) a

([14]) Podľa článku 5 Modelovej zmluvy OECD o zdaňovaní „stála prevádzkareň“ je stále miesto podnikania, prostredníctvom ktorého podnik úplne alebo čiastočne vykonáva svoju činnosť. Zahŕňa najmä: a) miesto riadenia; b) pobočku, c) a kanceláriu […].

([15]) Rozsudok zo 7. apríla 2022, Berlin Chemie, C-333/20, ECLI:EU:C:2022:291; rozsudok z 13. júna 2024, Adient, C-533/22, ECLI:EU:C:2024:501.

c) 50 ppm pre PFAS (vrátane polymérových PFAS); ak celkový obsah fluóru prekročí 50 mg/kg, zhotoviteľ, dovozca alebo následný užívateľ v zmysle vymedzenia v článku 3 bodoch 9, 11 a 13 nariadenia (ES) č. 1907/2006 poskytne zhotoviteľovi alebo dovozcovi v zmysle vymedzenia v článku 3 ods. 1 bodoch 13 a 17 tohto nariadenia na požiadanie dôkaz o množstve fluóru meranom ako obsah látok PFAS alebo iných látok ako PFAS, aby mohli vypracovať technickú dokumentáciu uvedenú v prílohe VII k tomuto nariadeniu.“

Výklad Komisie:

Obaly prichádzajúce do styku s potravinami sú obaly, ktoré sú podľa rozsahu pôsobnosti právnych predpisov EÚ v oblasti potravín určené na styk s potravinami alebo ktoré už prichádzajú do styku s potravinami a boli zamýšľané na tento účel.

Na základe nariadenia (EÚ) 2019/1020 o pravidlách dohľadu nad trhom sú orgány dohľadu uvedené v nariadení o obaloch a odpade z obalov príslušné overovať dodržiavanie limitných hodnôt PFAS.

Existuje niekoľko protokolov a metodík na testovanie prítomnosti PFAS v rôznych matriciach, ale na úrovni EÚ neexistuje harmonizovaná metodika pre PFAS v obaloch prichádzajúcich do styku s potravinami. V tejto súvislosti sa na presadzovanie limitných hodnôt PFAS od dátumu ich uplatňovania, t. j. od 12. augusta 2026, odporúča tento postupný prístup založený na najmodernejších analytických kapacitách a metaanalýze testovania PFAS v príslušných matriciach:

1. Kvantifikácia celkového obsahu fluóru (TF) (krok 1): Ak je celkový obsah fluóru nižší ako 50 mg/kg ([16]), vzorka by sa mohla považovať za vyhovujúcu.

2. Ak je celkový obsah fluóru vyšší ako 50 mg/kg, na potvrdenie toho, či je fluór organický (PFAS) alebo anorganický, možno v kroku 2 použiť metódy, ako je pyrolýza-GC/MS. Ak je obsah organického fluóru nižší ako 50 mg/kg, vzorka by sa mohla považovať za vyhovujúcu.

3. Na kontrolu súladu koncentračného limitu 25 µg/kg ([17]) a 250 µg/kg v kroku 3 sa odporúča priama analýza TOP (total oxidizable precursors – celkové oxidovateľné prekurzory).

Na základe dôkazov, ktoré má Komisia v súčasnosti k dispozícii, sú všetky vzorky vyhovujúce požiadavkám v teste uvedenom v bode 1 vyhovujúce aj požiadavkám v testoch uvedených v bodoch 2 a 3.

Tým nie je dotknuté uplatňovanie nariadenia (EÚ) 2017/625 na kontroly vykonávané na overovanie dodržiavania pravidiel týkajúcich sa materiálov a predmetov prichádzajúcich do styku s potravinami vrátane pravidiel stanovených v článku 5 ods. 5 nariadenia o obaloch a odpade z obalov.

Pokiaľ ide o obaly obsahujúce PFAS, ktoré boli vyrobené pred 12. augustom 2026, v nariadení o obaloch a odpade z obalov sa nestanovuje prechodné obdobie na vyčerpanie zásob. Obaly prichádzajúce do styku s potravinami uvedené na trh po 12. auguste 2026 preto musia spĺňať limitné hodnoty PFAS stanovené v tomto nariadení, kým obaly uvedené na trh pred 12. augustom 2026 môžu zostať na trhu a nemusia sa stiahnuť. V prípade obalov obsahujúcich recyklované materiály neexistujú žiadne výnimky.

Vo všeobecnosti sa spotrebiteľské a skupinové obaly prichádzajúce do styku s potravinami uvádzajú na trh naplnené, pokiaľ konečné kroky spracovania, ako napríklad procesy zapečatenia, môžu ovplyvniť súlad obalu, kým prepravné a servisné obaly sa uvádzajú na trh prázdne.

V súlade s Modrou príručkou na vykonávanie právnych predpisov EÚ týkajúcich sa výrobkov ([18]) k uvedeniu na trh dôjde vtedy, keď existuje ponuka alebo dohoda medzi stranami „*o prevode vlastníctva, držby alebo akéhokoľvek iného majetkového práva*“. Tento prevod sa môže uskutočniť „*za odplatu alebo bezplatne*“ po dokončení fázy výroby výrobku. V dôsledku toho by zhotoviteľ mohol uviesť na trh prázdne alebo naplnené obaly prichádzajúce do styku s potravinami len tým, že prevedie zákonnú držbu. V prípade dovážaných obalov alebo balených výrobkov je relevantnou časovou pečiatkou na konci colného režimu „prepustenie do voľného obehu“.

([16]) mg/kg = ppm.
([17]) µg/kg = ppb.
([18]) Oznámenie Komisie Modrá príručka na vykonávanie právnych predpisov EÚ týkajúcich sa výrobkov 2022 (Ú. v. EÚ C 247, 29.6.2022, s. 1).

6. **Dátum uplatňovania požiadavky na zabezpečenie recyklovateľnosti obalov**

Právne ustanovenia:

Článok 6 ods. 1: „*Všetky obaly uvedené na trh musia byť recyklovateľné.*“

Článok 6 ods. 2: „*Obal sa považuje za recyklovateľný, ak spĺňa tieto podmienky:*

a) je navrhnutý na účely materiálovej recyklácie umožňujúcej využiť výsledné druhotné suroviny, ktoré sú v porovnaní s pôvodným materiálom dostatočnej kvality na to, aby sa v súlade s odsekom 4 mohli použiť ako náhrada za primárne suroviny a

b) keď sa stane odpadom, môže sa vyzbierať triedeným zberom v súlade s článkom 48 ods. 1 a 5, možno ho vytriediť do špecifických tokov odpadu bez vplyvu na recyklovateľnosť iných tokov odpadu a možno ho recyklovať vo veľkom rozsahu na základe metodiky stanovenej v súlade s odsekom 5 tohto článku.

Obaly, ktoré sú v súlade s delegovanými aktmi prijatými podľa odseku 4, sa považujú za obaly spĺňajúce podmienku stanovenú v prvom pododseku písm. a) tohto odseku.

Obaly, ktoré sú v súlade s delegovanými aktmi prijatými podľa odseku 4 a s vykonávacími aktmi prijatými podľa odseku 5, sa považujú za obaly spĺňajúce podmienky stanovené v prvom pododseku tohto odseku.

Prvý pododsek písm. a) tohto odseku sa uplatňuje od 1. januára 2030 alebo po 24 mesiacoch odo dňa nadobudnutia účinnosti delegovaných aktov prijatých podľa prvého pododseku odseku 4, podľa toho, čo nastane neskôr.

Prvý pododsek písm. b) tohto odseku sa uplatňuje od 1. januára 2035 alebo, pokiaľ ide o požiadavku na recykláciu vo veľkom rozsahu, od 1. januára 2035 alebo po piatich rokoch odo dňa nadobudnutia účinnosti vykonávacích aktov prijatých podľa odseku 5, podľa toho, čo nastane neskôr.“

Výklad Komisie:

V článku 6 ods. 1 sa vyžaduje, aby všetky obaly uvedené na trh boli recyklovateľné, pričom sa nestanovuje konkrétny termín uplatňovania tohto ustanovenia, čo znamená, že sa uplatňuje od 12. augusta 2026.

Článok 6 ods. 2 písm. a) „*sa uplatňuje od 1. januára 2030 alebo po 24 mesiacoch odo dňa nadobudnutia účinnosti delegovaných aktov prijatých podľa prvého pododseku odseku 4, podľa toho, čo nastane neskôr*“. Podľa článku 6 ods. 4 by Komisia tento delegovaný akt, ktorým sa plne harmonizujú požiadavky na recyklačný dizajn a súvisiaca metodika posudzovania, mala prijať do 1. januára 2028.

Článok 6 ods. 1 je podobný základnej požiadavke v bode 3 písm. a) prílohy II k smernici (EÚ) 94/62/ES o obaloch a odpadoch z obalov (ďalej len „smernica o obaloch a odpadoch z obalov“), ktorá sa týka obalov zhodnocovateľných materiálovou recykláciou, ale nie je rovnaký. Smernica o obaloch a odpadoch z obalov síce napríklad obsahovala „základné požiadavky“ na zloženie a dizajn obalov, nezaviedla sa ňou však povinnosť jednotnej technickej dokumentácie viazanej na harmonizované kritériá recyklovateľnosti. Aj znenie základnej požiadavky na „obaly zhodnocovateľné materiálovou recykláciou“ [bod 3 písm. a) prílohy II k smernici o obaloch a odpadoch z obalov] bolo nejasné a ťažko právne vymáhateľné. Preto by sa malo vychádzať z toho, že do dátumu uplatňovania článku 6 ods. 2 písm. a) nariadenia o obaloch a odpade z obalov týkajúceho sa požiadaviek na recyklačný dizajn zhotovitelia musia spĺňať len požiadavky v súlade so smernicou o obaloch a odpadoch z obalov a súvisiacimi harmonizovanými normami [napr. EN 13430:2004 – Požiadavky na obaly zhodnotiteľné materiálovou recykláciou ([19])].

([19]) Oznámenie Komisie v rámci implementácie smernice 94/62/ES Európskeho parlamentu a Rady z 20. decembra 1994 o obaloch a odpadoch z obalov (Ú. v. EÚ C 44, 19.2.2005, s. 23).

Od prijatia delegovaného aktu podľa článku 6 ods. 4 budú mať zhotovitelia 24 mesiacov na to, aby splnili požiadavky na recyklačný dizajn a zabezpečili, aby sa na trh uvádzali len obaly, ktoré sú recyklovateľné v zmysle nariadenia o obaloch a odpade z obalov. Ak tento delegovaný akt nadobudne účinnosť po 1. januári 2028, požiadavky sa uplatňujú 24 mesiacov od tohto dátumu.

Výrobcovia nemusia vykonávať postup posudzovania zhody v súlade s článkom 38 nariadenia o obaloch a odpade z obalov a prílohou VII k uvedenému nariadeniu, pokiaľ ide o recyklovateľnosť, a to do nadobudnutia účinnosti delegovaných aktov podľa článku 6 ods. 4 nariadenia o obaloch a odpade z obalov.

7. **Výnimky z cieľov pre recyklovaný obsah**

Právne ustanovenia:

Odôvodnenie 50: „*Materiály prichádzajúce do styku s potravinami obsahujúce recyklované plasty musia spĺňať požiadavky stanovené v nariadení Komisie (EÚ) 2022/1616, do ktorého sú zahrnuté požiadavky na recyklačné technológie. Pokiaľ ide o plastové obaly, s výnimkou prípadov, keď sú tieto obaly vyrobené z polyetyléntereftalátu (PET), je vhodné opätovne posúdiť dostupnosť vhodných recyklačných technológií pre takéto plastové obaly v dostatočnom predstihu pred dňom začatia uplatňovania súvisiacich požiadaviek na recyklovaný obsah. Uvedené posúdenie by sa malo vzťahovať aj na stav udeľovania povolení podľa príslušných pravidiel Únie a na inštaláciu takejto technológie v praxi. Na základe tohto posúdenia môže byť potrebné stanoviť výnimky z požiadaviek na recyklovaný obsah pre konkrétne plastové obaly citlivé na kontakt alebo zmeniť zoznam výnimiek stanovený v tomto nariadení. Na tento účel by sa v súlade s článkom 290 ZFEÚ mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty.*“

V článku 7 ods. 5 sa uvádza: „*Odseky 1 a 2 sa nevzťahujú na:*

a) plastový obal určený na styk s potravinami, ak množstvo recyklovaného obsahu predstavuje hrozbu pre ľudské zdravie a vedie k nesúladu balených výrobkov s nariadením (ES) č. 1935/2004;

b) akúkoľvek plastovú časť predstavujúcu menej ako 5 % celkovej hmotnosti celej jednotky obalu.“

Článok 7 ods. 12: „*Komisia do 1. januára 2028 posúdi v prípade konkrétnych plastových obalov potrebu výnimiek z minimálnych percentuálnych podielov recyklovaného obsahu stanovených v odseku 1 písm. b) a d) alebo revíziu zoznamu výnimiek v odseku 4.*

Ak na základe posúdenia uvedeného v prvom pododseku tohto odseku nie sú podľa príslušných pravidiel Únie povolené vhodné recyklačné technológie na recykláciu plastových obalov alebo takéto technológie nie sú dostatočne k dispozícii v praxi pri zohľadnení požiadaviek súvisiacich s bezpečnosťou, najmä pokiaľ ide o plastové obaly citlivé na kontakt vrátane potravinových obalov, je Komisia splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 64 s cieľom zmeniť toto nariadenie a:

a) stanoviť v prípade konkrétnych plastových obalov výnimky z rozsahu, časového plánu alebo minimálnych percentuálnych podielov stanovených v odseku 1 písm. b) a d) tohto článku a

b) vo vhodných prípadoch zmeniť zoznam výnimiek v odseku 4 tohto článku.“

Výklad Komisie:

V článku 7 ods. 5 sa stanovujú osobitné výnimky z povinnosti týkajúcej sa recyklovaného obsahu. Výnimka stanovená v článku 7 ods. 5 písm. a) sa týka plastových obalov určených na styk s potravinami, ak množstvo recyklovaného obsahu predstavuje hrozbu pre ľudské zdravie a vedie k nesúladu balených výrobkov s nariadením (ES) č. 1935/2004 ([20]). Výnimka stanovená v článku 7 ods. 5 písm. b) súvisí s plastovými časťami predstavujúcimi menej ako 5 % celkovej hmotnosti jednotky obalu. Pojem „plastové časti“ by sa mal vykladať v súlade s vymedzením pojmu „kompozitný obal“ v článku 3 ods. 1 bode 24 nariadenia o obaloch a odpade z obalov.

Obe výnimky sa uplatňujú priamo, a preto ich Komisia ani príslušné vnútroštátne orgány nemusia udeľovať osobitne. Zhotoviteľ na účely uplatnenia výnimiek musí v technickej dokumentácii preukázať splnenie požiadaviek týkajúcich sa výnimiek, a to predložením zdokumentovaných dôkazov (napr. o neexistencii povolených recyklačných technológií).

([20]) Ú. v. EÚ L 338, 13.11.2004, s. 4.

Na uplatnenie výnimky podľa článku 7 ods. 5 písm. a) sa v technickej dokumentácii musí uviesť použitý polymér pre každú plastovú časť, ktorá predstavuje 5 % alebo viac celkovej hmotnosti jednotky obalu. Musí sa v nej potvrdiť, že vzhľadom na plánované použitie obalu a cieľ:

— *„v prílohe I k nariadeniu (EÚ) 2022/1616 nie je uvedená vhodná recyklačná technológia pre tento polymér“* a

— „nie je k dispozícii žiadna recyklačná technológia v priemyselnom meradle na výrobu tohto polyméru v súlade s postupmi opísanými v článku 4 ods. 3 uvedeného nariadenia“.

Okrem toho Komisia do 1. januára 2028 posúdi potrebu udelenia ďalších výnimiek z povinností týkajúcich sa recyklovaného obsahu pre plastové obaly alebo revízie existujúcich výnimiek uvedených v článku 7 ods. 4 nariadenia o obaloch a odpade z obalov.

8. **Flexibilita členských štátov pri nariaďovaní kompostovateľných obalov a predpoklad zhody**

Právne ustanovenia:

Odôvodnenie 53: *„Tok biologického odpadu je často kontaminovaný bežnými plastmi a materiálové recyklačné toky sú často kontaminované kompostovateľnými plastmi. Táto krížová kontaminácia vedie k plytvaniu zdrojmi a k nižšej kvalite druhotných surovín a malo by sa jej predchádzať pri zdroji. Vzhľadom na túto obavu by členské štáty mali špecifikovať vhodné nakladanie s odpadom na svojom území v prípade kompostovateľných obalov. Keďže vhodný spôsob odhadzovania kompostovateľných plastových obalov je pre spotrebiteľov čoraz nejasnejší, je odôvodnené a potrebné stanoviť zrozumiteľné a spoločné pravidlá používania kompostovateľných plastových obalov, ktoré by sa nariaďovalo len vtedy, ak ich používanie prináša jasný úžitok pre životné prostredie alebo ľudské zdravie. Platí to najmä vtedy, keď používanie kompostovateľných obalov pomáha pri zbere alebo odhadzovaní biologického odpadu, napríklad v prípade výrobkov, pri ktorých sa obzvlášť ťažko rozlišuje medzi obsahom a obalom, ako sú čajové vrecúška.“*

Odôvodnenie 54: *„V prípade obmedzeného použitia obalových riešení z biologicky rozložiteľných plastových polymérov existuje preukázateľný environmentálny prínos používania kompostovateľných obalov, ktoré vstupujú do kompostární vrátane zariadení na anaeróbnu digesciu v riadených podmienkach. Okrem toho, ak členský štát uplatňuje článok 22 ods. 1 druhý pododsek smernice 2008/98/ES a ak sú v tomto členskom štáte k dispozícii vhodné systémy zberu odpadu a infraštruktúry na spracovanie odpadu, mal by tento členský štát mať flexibilitu pri rozhodovaní o tom, či na svojom území po prvýkrát umožní sprístupnenie kompostovateľných obalov, pokiaľ ide o jednorazové kapsuly na kávu, čaj alebo iné nápoje, ktoré pozostávajú z iných ako kovových obalových materiálov, a veľmi ľahkých a ľahkých plastových tašiek, a sprístupnenie po prvýkrát na svojom území iných obalov, na ktoré sa vzťahovala požiadavka kompostovateľnosti pred dátumom začatia uplatňovania tohto nariadenia. S cieľom zabrániť neistote spotrebiteľa, pokiaľ ide o správny spôsob odhadzovania obalu, a vzhľadom na environmentálny prínos obehovosti uhlíka by sa všetky ostatné obaly mali materiálovo recyklovať a dizajnom takýchto obalov by sa malo zabezpečiť, že neovplyvnia recyklovateľnosť iných tokov odpadu.“*

Odôvodnenie 56: *„Ako sa uvádza v ‚Politickom rámci EÚ pre plasty na biologickej báze, biologicky rozložiteľné a kompostovateľné plasty‘, stanovenom v oznámení Komisie z 30. novembra 2022, dodržiavanie noriem priemyselného kompostovania neznamená rozklad pri domácom kompostovaní. Pri priemyselnom kompostovaní sú požadovanými podmienkami vysoké teploty a vysoká úroveň vlhkosti. Pokiaľ ide o domáce kompostovanie, ktoré vykonávajú súkromné osoby, a to aj v rámci komunít, skutočné podmienky do veľkej miery závisia od miestnych klimatických podmienok a praxe spotrebiteľa. Preto hrozí riziko, že biodegradácia pri domácom kompostovaní bude pomalšia ako pri priemyselnom kompostovaní alebo neprebehne úplne. Najmä domáce kompostovanie plastových obalov by malo prichádzať do úvahy len pri osobitnom použití, v kontexte osobitných miestnych podmienok a pod dohľadom príslušných orgánov.“*

Článok 9 ods. 2: *„Odchylne od článku 6 ods. 1, ak členské štáty povoľujú, aby sa odpad s podobnými vlastnosťami v oblasti biologickej rozložiteľnosti a kompostovateľnosti, ako má biologický odpad podľa článku 22 ods. 1 smernice 2008/98/ES, zbieral spoločne*

s biologickým odpadom, a ak sú k dispozícii vhodné systémy zberu odpadu a infraštruktúra na spracovanie odpadu zabezpečujúce, že kompostovateľné obaly vstupujú v rámci nakladania s odpadom do toku biologického odpadu, môžu členské štáty požadovať, aby sa tieto obaly na ich území po prvýkrát sprístupnili len vtedy, ak sú kompostovateľné:

a) obaly uvedené v článku 3 ods. 1 bode 1 písm. g) zložené z iného ako kovového materiálu, veľmi ľahké plastové tašky a ľahké plastové tašky;

b) obaly iné než obaly uvedené v písmene a) tohto odseku, pri ktorých už členský štát vyžadoval, aby boli kompostovateľné pred dňom začatia uplatňovania tohto nariadenia.“

Výklad Komisie:

Členské štáty môžu do 12. augusta 2026 rozhodnúť, či by mali byť na ich území kompostovateľné aj ďalšie obaly okrem formátov obalov uvedených v článku 9 ods. 1 a v článku 9 ods. 2 písm. a). Členské štáty môžu len rozhodnúť o tom, že takéto ďalšie kompostovateľné formáty obalov sú priemyselne kompostovateľné. Členské štáty by mali jasne informovať hospodárske subjekty a širokú verejnosť, ako aj Európsku komisiu o všetkých vnútroštátnych predpisoch, ktorými sa nariaďuje kompostovateľnosť pre ďalšie obaly, aby sa predišlo akýmkoľvek nejasnostiam. Členským štátom sa odporúča, aby zostavili explicitné zoznamy takýchto predmetov a zverejnili ich, aby sa zabezpečilo, že hospodárske subjekty budú môcť splniť príslušné požiadavky na označovanie a kompostovateľnosť.

Aj keď nariadenie umožňuje domácu kompostovateľnosť obmedzeného počtu plastových obalových predmetov uvedených v článku 9 ods. 1, čo odráža situácie, keď členské štáty zavádzajú domáce kompostovanie ako jednu z možností nakladania s biologickým odpadom, domáce kompostovanie by sa malo zvažovať len v kontexte konkrétnych miestnych podmienok a malo by sa vykonávať pod dohľadom príslušných orgánov. Členské štáty by mali jasne informovať hospodárske subjekty a širokú verejnosť, ako aj Európsku komisiu o všetkých vnútroštátnych predpisoch, ktorými sa nariaďuje domáca kompostovateľnosť, aby sa predišlo akýmkoľvek nejasnostiam. Členským štátom sa odporúča, aby zostavili explicitné zoznamy takýchto predmetov a zverejnili ich, aby sa zabezpečilo, že hospodárske subjekty budú môcť splniť príslušné požiadavky na označovanie a kompostovateľnosť.

Nariadenie o obaloch a odpade z obalov umožňuje členským štátom nariadiť domácu kompostovateľnosť pred prijatím príslušných harmonizovaných noriem alebo dokonca aj v prípade ich absencie.

Pokiaľ ide o predpoklad zhody domácich kompostovateľných obalov, zhotovitelia môžu na preukázanie súladu s článkom 9 použiť všetky existujúce vnútroštátne normy týkajúce sa domácej kompostovateľnosti a existujúce certifikačné systémy, ale takéto certifikácie nevytvárajú predpoklad zhody s požiadavkou týkajúcou sa kompostovateľnosti.

Komisia do 12. februára 2026 požiada európske normalizačné organizácie, aby vypracovali novú normu týkajúcu sa domácej kompostovateľnosti podľa článku 9 ods. 6 platnú pre celú EÚ.

Kým sa neprijme nová norma, môže sa *ako usmernenie* použiť existujúca norma EN 13432 o priemyselnom kompostovaní ([21]). Predpoklad zhody s novými harmonizovanými normami pre kompostovateľné obaly však bude možné opätovne uplatniť až odo dňa, keď sa v *Úradnom vestníku Európskej únie* uverejní nové rozhodnutie, v ktorom sa uvedú príslušné harmonizované normy, ako to požaduje Komisia podľa článku 9 ods. 6.

9. **Vymedzenie pojmov „priepustný“ a „po použití zmäkne“ v kontexte kompostovateľných obalov**

Právne ustanovenia:

V článku 3 ods. 1 sa uvádza: „*Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:*

[…]

f) priepustného čajového, kávového alebo iného nápojového vrecúška alebo jednorazovej kapsuly obsahujúcej čaj, kávu alebo iný nápoj, ktorá po použití zmäkne a ktorá sa má používať a odhadzovať spolu s výrobkom“.

([21]) Obaly. Požiadavky na obaly zhodnotiteľné kompostovaním a biodegradáciou. Skúšobná schéma a kritériá hodnotenia na konečnú prijateľnosť obalov.

Výklad Komisie:

Článok 9 ods. 1 je materiálovo neutrálne ustanovenie a môže sa vzťahovať na priepustné čajové, kávové alebo iné nápojové vrecúška alebo jednorazové kapsuly, ktoré po použití zmäknú, vyrobené z akéhokoľvek materiálu vrátane jednorazových papierových kapsúl. Podľa článku 9 preto musia byť takéto obaly navrhnuté na kompostovanie do 12. februára 2028.

10. **Minimalizácia obalov**

Právne ustanovenia:

Odôvodnenie 60: „*[…] Hoci marketing a akceptácia spotrebiteľom ostávajú pre dizajn obalov relevantné, tieto aspekty by nemali byť súčasťou výkonnostných kritérií a ako také by nemali odôvodňovať väčšiu hmotnosť a objem obalov. […]*“

Článok 10 ods. 1: „*Zhotoviteľ alebo dovozca do 1. januára 2030 zabezpečí, aby bol obal uvedený na trh navrhnutý tak, aby sa jeho hmotnosť a objem znížili na minimum potrebné na zabezpečenie jeho funkčnosti, pričom sa zohľadní tvar a materiál, z ktorého je obal vyrobený*.“

Článok 10 ods. 2: „*Zhotoviteľ alebo dovozca zabezpečí, aby sa obal, ktorý nespĺňa výkonnostné kritériá stanovené v prílohe IV […] neuvádzal na trh, okrem prípadu […]*“

V článku 10 ods. 2 písm. a) a b) sa stanovujú dve výnimky, a to:

a) „dizajn obalu je chránený dizajnom Spoločenstva podľa nariadenia Rady (ES) č. 6/2002 alebo právami k dizajnom v rozsahu pôsobnosti smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/71/ES vrátane medzinárodných dohôd, ktoré platia v jednom z členských štátov, alebo jeho tvar je ochranou známkou patriacou do rozsahu pôsobnosti nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1001 alebo smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2436 vrátane ochranných známok zapísaných podľa medzinárodných dohôd, ktoré sú platné v jednom z členských štátov, práva k dizajnu a ochranné známky sú chránené pred 11. februárom 2025 a uplatňovanie požiadaviek podľa tohto článku by ovplyvnilo dizajn obalu takým spôsobom, že by sa zmenila jeho novosť alebo osobitý charakter, alebo by ovplyvnilo ochrannú známku takým spôsobom, že by už nedokázala odlíšiť označený výrobok od výrobkov iných podnikov, alebo

b) na balený výrobok alebo nápoj sa vzťahuje zemepisné označenie chránené podľa práva Únie, napríklad podľa nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 v prípade vína, podľa nariadenia (EÚ) 2019/787 v prípade liehovín alebo podľa nariadenia (EÚ) 2023/2411 v prípade remeselných a priemyselných výrobkov, alebo sa na ne vzťahuje systém kvality uvedený v nariadení (EÚ) 2024/1143.“

Článok 10 ods. 3: „*Komisia do 12. februára 2027 požiada európske normalizačné organizácie, aby vo vhodných prípadoch pripravili alebo aktualizovali harmonizované normy stanovujúce metodiku výpočtu a merania súladu s požiadavkami na minimalizáciu obalov podľa tohto nariadenia. V prípade najbežnejších druhov a formátov obalov by sa v takýchto normách mali špecifikovať maximálne primerané hmotnostné a objemové limity a vo vhodných prípadoch hrúbka steny a maximálny prázdny priestor.*“

Časť A bod 4 prílohy IV: „*Funkčnosť obalu: dizajnom obalu sa musí zabezpečiť jeho funkčnosť s prihliadnutím na účel výrobku a osobitosti vedúce k jeho predaju, ako je napríklad predaj na darčekové účely alebo pri príležitosti sezónnych udalostí.*“

Výklad Komisie:

Požiadavky na minimalizáciu obalov pomáhajú členským štátom dosiahnuť ich všeobecné ciele v oblasti znižovania množstva odpadu z obalov harmonizovaným spôsobom a znižujú potrebu opakovane prijímať rozdielne vnútroštátne opatrenia na dosiahnutie cieľa predchádzania vzniku odpadu stanoveného v článku 43.

Nejde o nové požiadavky. Tieto požiadavky existovali už v rámci smernice o obaloch a odpadoch z obalov ako základné požiadavky súvisiace s harmonizovanou normou metodiky posudzovania zhody (EN 13428:2004) ([22]). Kým prvky posúdenia minimalizácie obalov boli presunuté z harmonizovanej normy do nariadenia o obaloch a odpade z obalov, „*akceptácia spotrebiteľom*“ a „*marketing*“ ako odôvodnenie („*výkonnostné kritériá*“) vyššej hmotnosti a objemu obalov boli odstránené. Na druhej strane boli ako nové kritériá doplnené ďalšie dôvody, ako napríklad recyklovateľnosť, recyklovaný obsah alebo opätovné použitie.

Na vykonanie tejto zmeny sa Komisia nariadením o obaloch a odpade z obalov poveruje, aby požiadala CEN o aktualizáciu existujúcej normy do 12. februára 2027. Okrem aktualizovanej metodiky posudzovania sa v aktualizovanej norme stanovia maximálne primerané hmotnostné a objemové limity pre najbežnejšie druhy a formáty obalov.

Normalizácia pomôže priemyslu preukazovať súlad s požiadavkami na minimalizáciu, keďže súlad s harmonizovanou normou vytvára predpoklad súladu s požiadavkou na udržateľnosť. Členské štáty budú musieť akceptovať takéto vyhovujúce obaly a umožniť ich sprístupnenie na svojich trhoch bez možnosti stanoviť odlišné alebo dodatočné vnútroštátne požiadavky.

Podľa článku 70 ods. 1 písm. b) zostanú existujúce požiadavky na minimalizáciu obalov a norma ich dodržiavania v platnosti do konca roku 2029. Potom tomto dátume sa bude uplatňovať článok 10 odseky 1 aj 2 (od 1. januára 2030), pričom existujúca harmonizovaná norma EN 13428:2004 sa môže naďalej používať ako usmernenie, ale len dovtedy, kým nebude k dispozícii nová alebo aktualizovaná norma.

Priemysel bude mať možnosť prispieť k vývoju nových noriem prostredníctvom svojich expertov v rámci bežného procesu normalizácie. V tomto procese sa náležite zohľadňujú otázky, ako je „tvar“ obalu a jeho funkčnosť.

11. **Vzťah medzi požiadavkami na minimalizáciu v článku 10 a pomerom prázdneho priestoru v článku 24**

Právne ustanovenia:

Článok 10 ods. 1: „*Zhotoviteľ alebo dovozca do 1. januára 2030 zabezpečí, aby bol obal uvedený na trh navrhnutý tak, aby sa jeho hmotnosť a objem znížili na minimum potrebné na zabezpečenie jeho funkčnosti, pričom sa zohľadní tvar a materiál, z ktorého je obal vyrobený*.“

Článok 10 ods. 2: „*Zhotoviteľ alebo dovozca zabezpečí, aby sa obal, ktorý nespĺňa výkonnostné kritériá stanovené v prílohe IV k tomuto nariadeniu, a obal s vlastnosťami, ktorých cieľom je len zväčšiť vnímaný objem výrobku, vrátane dvojitých stien, falošného dna a zbytočných vrstiev, neuvádzal na trh, okrem prípadu, keď: […]*“

Článok 24 ods. 1: „*Hospodárske subjekty, ktoré plnia skupinové obaly, prepravné obaly alebo obaly v elektronickom obchode, do 1. januára 2030 alebo do troch rokov od nadobudnutia účinnosti vykonávacích aktov prijatých podľa odseku 2, podľa toho, čo nastane neskôr, zabezpečia, aby maximálny pomer prázdneho priestoru vyjadrený v percentách bol 50 %*.“

Výklad Komisie:

Pomer prázdneho priestoru uvedený v článku 24 sa vzťahuje na skupinové obaly, prepravné obaly a obaly v elektronickom obchode a musí ho dodržiavať fyzická alebo právnická osoba, ktorá takéto obaly používa alebo plní. Komisia stanoví metodiku výpočtu pomeru prázdneho priestoru vo vykonávacom akte, ktorý bude prijatý do 12. februára 2028.

([22]) EN 13428:2004 – Obaly. Špecifické požiadavky na výrobu a zloženie. Prevencia znížením zdrojov. Odkaz na túto harmonizovanú normu bol uverejnený v Oznámenie Komisie v rámci implementácie smernice 94/62/ES Európskeho parlamentu a Rady z 20. decembra 1994 o obaloch a odpadoch z obalov (Ú. v. EÚ C 44, 19.2.2005, s. 23).

Pokiaľ ide o spotrebiteľské obaly, požiadavky na minimalizáciu týkajúce sa prázdneho priestoru nie sú spojené so žiadnou vopred stanovenou prahovou hodnotou, a preto sa budú musieť posudzovať na základe existujúcej normy EN 13428:2004 ([23]), ktorá sa uplatňuje do 1. januára 2030 a aktualizuje sa v súlade s aktualizovanými výkonnostnými kritériami stanovenými v časti A prílohy IV a s požiadavkami stanovenými v článku 10. Povinným subjektom je zhotoviteľ, ktorý musí v prípade obalu vykonať posudzovanie zhody a vypracovať technickú dokumentáciu a EÚ vyhlásenie o zhode.

12. **Opakovane použiteľné obaly uvedené na trh pred uplatnením požiadaviek uvedených v článku 11**

Právne ustanovenia:

Článok 11 ods. 1: „*Obal uvedený na trh od 11. februára 2025 sa považuje za opakovane použiteľný, ak spĺňa všetky tieto požiadavky:*

a) bol skoncipovaný, navrhnutý a uvedený na trh na účely viacnásobného opätovného použitia;

b) bol skoncipovaný a navrhnutý tak, aby zvládol čo najviac obehov za bežne predvídateľných podmienok používania;

c) spĺňa príslušné požiadavky týkajúce sa zdravia spotrebiteľov, bezpečnosti a hygieny;

d) možno ho vyprázdniť alebo vyložiť bez toho, aby sa poškodil tak, že by to zabránilo jeho ďalšiemu fungovaniu a opätovnému použitiu;

e) možno ho vyprázdniť, vyložiť, opätovne naplniť alebo opätovne naložiť, pričom sa zachová kvalita a bezpečnosť baleného výrobku a zabezpečí sa súlad s platnými bezpečnostnými a hygienickými požiadavkami vrátane požiadaviek na bezpečnosť potravín;

f) dá sa upraviť v súlade s prílohou VI časťou B, pričom si zachováva schopnosť plniť zamýšľanú funkciu;

g) umožňuje pripevnenie označení a poskytnutie informácií o vlastnostiach výrobku a o samotnom obale vrátane všetkých príslušných pokynov a informácií na zaistenie bezpečnosti, primeraného používania, vysledovateľnosti a trvanlivosti výrobku;

h) možno ho vyprázdniť, vyložiť, opätovne naplniť alebo opätovne naložiť bez ohrozenia zdravia a bezpečnosti osôb, ktoré sú za to zodpovedné, a

i) spĺňa špecifické požiadavky na recyklovateľný obal stanovené v článku 6, aby sa dal recyklovať, keď sa stane odpadom.“

Článok 11 ods. 2: „*Komisia do 12. februára 2027 prijme delegovaný akt v súlade s článkom 64 s cieľom doplniť toto nariadenie tým, že stanoví minimálny počet obehov pre opakovane použiteľné obaly na účely odseku 1 písm. b) tohto článku pre formáty obalov, ktoré sa najčastejšie používajú pri opätovnom použití, pričom zohľadní hygienické a iné požiadavky, ako je napríklad logistika*.“

Článok 15 ods. 9: „*Odchylne od odseku 8 tohto článku sa povinnosť dosiahnuť zhodu, stiahnuť alebo spätne prevziať obal, o ktorom sa predpokladá, že nie je v zhode s požiadavkami stanovenými v článkoch 5 až 12 alebo podľa nich, nevzťahuje na opakovane použiteľné obaly uvedené na trh pred 11. februárom 2025*.“

Výklad Komisie:

V článku 11 sa stanovujú kritériá opätovného použitia uplatniteľné od 11. februára 2025, čo je dátum nadobudnutia účinnosti nariadenia. Nariadenie sa však uplatňuje od 12. augusta 2026. To znamená, že opakovane použiteľné obaly, ktoré boli uvedené na trh Únie už pred dátumom nadobudnutia účinnosti nariadenia (11. februára 2025), nie je potrebné spätne zosúladiť s týmito požiadavkami. To sa výslovne uvádza v článku 15 ods. 9 nariadenia.

([23]) EN 13428:2004 – Obaly. Špecifické požiadavky na výrobu a zloženie. Prevencia znížením zdrojov. Odkaz na túto harmonizovanú normu bol uverejnený v Oznámenie Komisie v rámci implementácie smernice 94/62/ES Európskeho parlamentu a Rady z 20. decembra 1994 o obaloch a odpadoch z obalov (Ú. v. EÚ C 44, 19.2.2005, s. 23).

Opakovane použiteľné obaly uvedené na trh po 11. februári 2025 musia byť v súlade s nariadením. Príslušné orgány však budú môcť kontrolovať súlad takýchto obalov v súlade s článkom 11 a ďalšími ustanoveniami nariadenia až po 12. auguste 2026.

Požiadavky stanovené v článku 11 sa v podstate podobajú požiadavkám na opakovane použiteľné obaly v predchádzajúcej smernici o obaloch a odpadoch z obalov a v súvisiacej harmonizovanej norme EN 13429:2004 ([24]) o opätovnom použití obalov. To znamená, že požiadavky na opakovane použiteľné obaly podľa nariadenia o obaloch a odpade z obalov nie sú úplne nové.

13. **Rozsah harmonizovaného označovania obalov**

Právne ustanovenia:

Článok 12 ods. 1: *„Od 12. augusta 2028 alebo po 24 mesiacoch odo dňa nadobudnutia účinnosti vykonávacích aktov prijatých podľa odsekov 6 alebo 7 tohto článku, podľa toho, čo nastane neskôr, sa na obaloch uvádzaných na trh uvádza harmonizované označenie obsahujúce informácie o ich materiálovom zložení s cieľom uľahčiť spotrebiteľom triedenie. Označenie je založené na piktogramoch a musí byť ľahko zrozumiteľné, a to aj pre osoby so zdravotným postihnutím. […]“*

Výklad Komisie:

Označovanie obalov v rámci rozsahu pôsobnosti článku 12 je vyčerpávajúce a plne harmonizované, s výnimkou systémov vratných záloh. Vnútroštátne predpisy, ktoré dopĺňajú pokyny na triedenie, nie sú na základe zásady prednosti práva EÚ povolené. Po 12. auguste 2028 alebo 24 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti vykonávacieho aktu, ktorým sa určujú pravidlá označovania a piktogramy, členské štáty nebudú môcť ponechať svoje vnútroštátne označenia vedľa harmonizovaných označení EÚ. Keďže hospodárske subjekty sa nemôžu prispôsobiť novému režimu označovania bez prechodného obdobia, vnútroštátne opatrenia by sa mali zrušiť pred uvedeným dátumom alebo upraviť tak, aby umožnili tento prechod. Ak by sa vnútroštátne opatrenia týkajúce sa pokynov na triedenie mohli považovať za neprimerané vzhľadom na ich vplyv na vnútorný trh, takéto opatrenia by sa mali čo najskôr zrušiť bez ohľadu na dátum nadobudnutia účinnosti harmonizovaných požiadaviek EÚ, ktoré má Komisia prijať v súlade s článkom 12 ods. 6.

Rozhodnutie Komisie 97/129/ES z 28. januára 1997, ktoré ustanovuje identifikačný systém pre obalový materiál ([25]), ktorým sa zavádza systém číslovania a skratiek na identifikáciu materiálového zloženia obalov určený najmä pre správcov odpadov, aby im pomohol pri triedení odpadu z obalov, platí do 12. augusta 2028. Používanie uvedeného rozhodnutia a systému skratiek, ktorý sa ním stanovuje, je pre zhotoviteľov dobrovoľné, členské štáty sú však povinné zabezpečiť, aby sa na identifikáciu obalových materiálov nepoužíval iný systém ako ten, ktorý je definovaný v uvedenom rozhodnutí. Inými slovami, ak sa používa identifikačný systém, musí to byť systém definovaný v uvedenom rozhodnutí. Po 12. auguste 2028 však už nebude povolené používať skratky stanovené v uvedenom rozhodnutí. Dôvodom je technologický pokrok v triedení odpadu po zbere, ktorý znižuje potrebu takéhoto označovania pre recyklátorov a zabezpečuje harmonizované označovanie na celom jednotnom trhu.

Cieľom požiadaviek na označovanie stanovených v článku 12 ods. 1 je zlepšiť triedenie odpadu z obalov spotrebiteľmi. Tieto požiadavky sa preto nevzťahujú na obaly určitých výrobkov, ako sú napríklad lieky na humánne použitie alebo veterinárne lieky, zdravotnícke pomôcky alebo diagnostické zdravotnícke pomôcky *in vitro*, ktoré môžu používať len profesionálni koncoví používatelia pri výkone svojich priemyselných alebo odborných činností. V nariadení sa z tejto povinnosti označovania výslovne vylučujú prepravné obaly, s výnimkou obalov v elektronickom obchode, a obaly, ktoré podliehajú zálohovému systému. Špecifikácie označení na triedenie odpadu sa stanovia vo vykonávacom akte do 12. augusta 2026.

([24]) EN 13428:2004 – Obaly. Špecifické požiadavky na výrobu a zloženie. Prevencia znížením zdrojov. Odkaz na túto harmonizovanú normu bol uverejnený v Oznámenie Komisie v rámci implementácie smernice 94/62/ES Európskeho parlamentu a Rady z 20. decembra 1994 o obaloch a odpadoch z obalov (Ú. v. EÚ C 44, 19.2.2005, s. 23).

([25]) Rozhodnutie Komisie z 28. januára 1997, ktoré ustanovuje identifikačný systém pre obalový materiál v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/62/ES o obaloch a odpadoch z obalov (Ú. v. ES L 50, 20.2.1997, s. 28).

Pokiaľ ide o označovanie opakovane použiteľných obalov podľa článku 12 ods. 2, po 12. februári 2029 alebo 30 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti vykonávacieho aktu, ktorým sa určujú súvisiace pravidlá označovania, členské štáty nebudú môcť ponechať svoje vnútroštátne označenia vedľa harmonizovaných označení EÚ.

Používanie označení na triedenie odpadu a označení opakovane použiteľných obalov je povinné.

Označenia recyklovaného obsahu a obsahu biologického pôvodu podľa článku 12 ods. 4 budú po 12. auguste 2028 alebo 24 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti súvisiaceho vykonávacieho aktu plne harmonizované, ich používanie však bude dobrovoľné. To znamená, že hospodárske subjekty nie sú povinné uvádzať na svojich obaloch recyklovaný obsah alebo obsah biologického pôvodu, ak ho však chcú uviesť, musia použiť harmonizované technické špecifikácie EÚ.

Pokiaľ ide o označovanie obalov, na ktoré sa vzťahujú povinné zálohové systémy podľa článku 50 ods. 1, členské štáty môžu požadovať, aby boli takéto obaly označené harmonizovaným farebným označením (článok 12 ods. 1 štvrtý pododsek).

Členské štáty síce nie sú povinné používať harmonizované označenie EÚ pre zálohové systémy, nemôžu však na svojom trhu zakázať pripevnenie označení pre zálohové systémy na balených výrobkoch, ktoré majú označenia pre zálohové systémy, ktoré boli pripevnené v iných členských štátoch, čo sa týka povinných aj nepovinných zálohových systémov. Používaním harmonizovaného označenia členské štáty znížia riziko vytvárania prekážok na vnútornom trhu prostredníctvom vnútroštátnych označení pre zálohové systémy. Pri stanovovaní pravidiel pre vnútroštátne označenia pre zálohové systémy sa členským štátom odporúča zohľadniť oznámenie Komisie – Nápojové obaly, systémy zálohovania a voľný pohyb tovaru (2009/C 107/01) ([26]).

Pokiaľ ide o označenia rozšírenej zodpovednosti výrobcov (EPR) ([27]), v nariadení o obaloch a odpade z obalov sa zakazujú fyzické označenia a povoľuje sa, aby sa takéto informácie alebo označenia poskytovali len v digitálnom formáte (článok 12 ods. 9).

Pokiaľ ide o výnimku v prípade zdravotníckych pomôcok a diagnostických zdravotníckych pomôcok *in vitro* stanovenú v článku 12 ods. 11, nariadenia (EÚ) 2017/745 a (EÚ) 2107/746 neobsahujú vymedzenie pojmov vnútorný a vonkajší obal. S cieľom zabezpečiť správne uplatňovanie výnimky v prípade uvedených výrobkov by sa mal odkaz na vnútorný obal chápať ako odkaz na obal, ktorý je v kontakte s pomôckou, zatiaľ čo odkaz na vonkajší obal by sa mal chápať ako odkaz na spotrebiteľský obal pomôcky.

Keďže sa článkom 12 plne harmonizuje označovanie obalov v Únii, členské štáty nemôžu prijať iné vnútroštátne povinné požiadavky na označovanie obalov. Je to odôvodnené významným vplyvom požiadaviek týkajúcich sa označovania obalov na vnútorný trh.

14. **Označovanie existujúcich opakovane použiteľných prepravných obalov**

Právne ustanovenia:

Podľa článku 12 ods. 2 „*na opakovane použiteľnom obale uvedenom na trh od 12. februára 2029 alebo 30 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti vykonávacieho aktu prijatého podľa odseku 6, podľa toho, čo nastane neskôr, sa uvádza označenie informujúce používateľa o tom, že obal je opakovane použiteľný. Ďalšie informácie o opakovanej použiteľnosti obalu vrátane dostupnosti miestneho, vnútroštátneho alebo celoúnijného systému opätovného použitia a informácie o zberných miestach sa sprístupnia prostredníctvom kódu QR alebo iného typu normalizovaného otvoreného digitálneho dátového nosiča, ktorý uľahčuje vysledovanie obalu a výpočet ciest a obehov, alebo ak takýto výpočet nie je možný, priemerný odhad. […]*“

Podľa článku 12 ods. 3 sa tieto požiadavky nevzťahujú na „*na systémy s otvoreným cyklom, ktoré nemajú prevádzkovateľa systému v súlade s prílohou VI*“.

([26]) Oznámenie Komisie – Nápojové obaly, systémy zálohovania a voľný pohyb tovaru (Ú. v. EÚ C 107, 9.5.2009, s. 1).

([27]) Pozri článok 45 nariadenia o obaloch a odpade z obalov o rozšírenej zodpovednosti výrobcov. Podľa tohto článku „*výrobcovia majú v rámci systémov zriadených v súlade s článkami 8 a 8a smernice 2008/98/ES a s týmto oddielom rozšírenú zodpovednosť výrobcov za obaly vrátane obalov balených výrobkov, ktoré po prvýkrát sprístupňujú na území členského štátu alebo ktoré vybaľujú bez toho, aby boli koncovými používateľmi*“.

V článku 12 ods. 6 sa Komisia poveruje vymedzením označení obalov: „*Komisia do 12. augusta 2026 prijme vykonávacie akty s cieľom stanoviť harmonizované označenie a špecifikácie týkajúce sa požiadaviek na označovanie a formátov pre označovanie obalov uvedené v odsekoch 1, 2 a 4 tohto článku, a to aj pre prípad, že sa informácie poskytujú digitálnymi prostriedkami. […]*“

V článku 12 ods. 12 sa stanovuje: „*Obaly uvedené v odsekoch 1, 2 a 4, ktoré sú zhotovené v Únii alebo dovezené pred lehotami stanovenými v uvedených odsekoch a ktoré nespĺňajú kritériá stanovené v uvedených odsekoch, sa môžu sprístupňovať na trhu do troch rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti požiadaviek na označovanie stanovených v uvedených odsekoch.*“

V článku 15 ods. 9 sa stanovuje: „*Odchylne od odseku 8 tohto článku sa povinnosť dosiahnuť zhodu, stiahnuť alebo spätne prevziať obal, o ktorom sa predpokladá, že nie je v zhode s požiadavkami stanovenými v článkoch 5 až 12 alebo podľa nich, nevzťahuje na opakovane použiteľné obaly uvedené na trh pred 11. februárom 2025.*“

Výklad Komisie:

Je potrebné rozlišovať medzi:

a) opakovane použiteľnými prepravnými obalmi uvedenými na trh pred nadobudnutím účinnosti nariadenia o obaloch a odpade z obalov, t. j. pred 11. februárom 2025, a

b) opakovane použiteľnými prepravnými obalmi uvedenými na trh po 11. februári 2025 (t. j. po nadobudnutí účinnosti nariadenia o obaloch a odpade z obalov), ale pred dátumom uplatňovania vykonávacieho aktu o označovaní opakovane použiteľných obalov, ktorý by mal byť prijatý do 12. augusta 2026 a uplatňovať by sa mal od 12. februára 2029 alebo 30 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti vykonávacieho aktu, t. j. opakovane použiteľnými prepravnými obalmi uvedenými na trh v období od 11. februára 2025 do 12. februára 2029.

Opakovane použiteľné obaly podľa písmena a) môžu zostať v obehu, kým sa zo systémov opätovného použitia nevyradia z dôvodu funkčnej zastaranosti alebo prevádzkových obmedzení.

Opakovane použiteľné obaly podľa písmena b) by mali spĺňať požiadavky na označovanie najneskôr do februára 2032. Vzhľadom na to, že nové pravidlá označovania budú odvetviu známe už v čase prijatia vykonávacieho aktu, t. j. v auguste 2026, bude potrebné uviesť do súladu obmedzené množstvo opakovane použiteľných prepravných obalov. V praxi budú musieť byť na obaloch, ktoré budú uvedené na trh v období od februára 2025 do augusta 2026, umiestnené označenia podľa nových pravidiel do februára 2032. Je potrebné pripomenúť, že po nadobudnutí účinnosti nariadenia o obaloch a odpade z obalov už hospodárske subjekty nemôžu oprávnene očakávať, že sa na ne nebudú vzťahovať nové pravidlá označovania.

Podmienky článku 12 ods. 5, ktoré zaručujú poskytovanie informácií prostredníctvom webových sídel alebo sprievodnej dokumentácie, sú splnené v prípade opakovane použiteľných prepravných obalov v medzipodnikových situáciách (t. j. spotrebiteľ nie je koncovým používateľom prepravného obalu), ktoré spravuje prevádzkovateľ systému s uzavretým cyklom.

15. **Nahlasovacie povinnosti prevádzkovateľov v oblasti nakladania s odpadom**

Právne ustanovenia:

Podľa článku 23 ods. 1 „prevádzkovatelia v oblasti nakladania s odpadom z obalov každoročne poskytujú príslušným orgánom informácie o odpade z obalov uvedené v tabuľke 3 v prílohe XII k tomuto nariadeniu, s výnimkou informácií o obaloch po prvýkrát sprístupnených na území členského štátu, prostredníctvom elektronického registra alebo registrov v súlade s článkom 35 ods. 1 smernice 2008/98/ES.

Prevádzkovatelia v oblasti nakladania s odpadom z obalov každoročne poskytujú výrobcom v prípade individuálneho plnenia povinností vyplývajúcich z rozšírenej zodpovednosti výrobcov alebo organizácii zodpovednosti výrobcov poverenej plnením týchto povinností v prípade kolektívneho plnenia povinností vyplývajúcich z rozšírenej zodpovednosti výrobcov všetky informácie potrebné na splnenie informačných povinností stanovených v článku 44 ods. 10.

Členské štáty môžu v súlade s vnútroštátnym právom stanoviť, že ak sú za organizáciu nakladania s odpadom z obalov zodpovedné orgány verejnej správy, prevádzkovatelia nakladania s odpadom z obalov týmto orgánom verejnej správy každoročne poskytujú všetky informácie potrebné na splnenie informačných povinností stanovených v článku 44 ods. 10 alebo iné prostriedky na doplnenie elektronického registra alebo registrov v súlade s článkom 35 ods. 1 smernice 2008/98/ES.“

Podľa článku 44 ods. 10 „výrobcovia v prípade individuálneho plnenia povinností vyplývajúcich z rozšírenej zodpovednosti výrobcov, organizácia zodpovednosti výrobcov poverená plnením uvedených povinností v prípade kolektívneho plnenia povinností vyplývajúcich z rozšírenej zodpovednosti výrobcov alebo prevádzkovatelia systémov opätovného použitia v prípade, že systémy opätovného použitia spĺňajú povinnosti vyplývajúce z rozšírenej zodpovednosti výrobcov, každoročne predkladajú informácie stanovené v prílohe IX časti B bode 3 príslušnému orgánu za každý celý predchádzajúci kalendárny rok.

Ak sú na základe vnútroštátneho práva za organizáciu nakladania s odpadom z obalov zodpovedné orgány verejnej správy, členské štáty môžu stanoviť, že informácie stanovené v prílohe IX časti B bode 3 predkladajú tieto orgány.“

Výklad Komisie:

Pod prevádzkovateľmi v oblasti nakladania s odpadom by sa mal rozumieť každý prevádzkovateľ, ktorého predmetom činnosti je „*zber, preprava, zhodnocovanie (vrátane triedenia) a zneškodňovanie odpadu vrátane dohľadu nad takýmito činnosťami a nasledujúcej starostlivosti o miesta zneškodňovania a zahŕňa konanie obchodníka alebo sprostredkovateľa*“, ako sa stanovuje v článku 3 bode 9 rámcovej smernice o odpade.

V článku 23 sa neuvádza, kto je povinným prevádzkovateľom v oblasti nakladania s odpadom z obalov, ako sa majú predkladať informácie ani za akých okolností sa musia predkladať. Komisia preto zastáva názor, že povinnosti prevádzkovateľov v oblasti nakladania s odpadom poskytovať informácie o odpade z obalov by sa mali vykladať ako všeobecné požiadavky, ktoré majú pomôcť organizáciám zodpovednosti výrobcov, výrobcom a príslušným orgánom plniť ich nahlasovacie povinnosti stanovené v článku 44 ods. 10. Členské štáty by preto mali určiť, za akých okolností je potrebné, aby prevádzkovateľ v oblasti nakladania s odpadom z obalov poskytol požadované informácie.

V článku 23 ods. 1 prvom pododseku sa stanovuje, že prevádzkovatelia v oblasti nakladania s odpadom z obalov musia príslušným orgánom poskytnúť informácie uvedené v tabuľke 3 prílohy XII, s výnimkou informácií o nebezpečnom odpade z obalov, ktoré sa už príslušným orgánom nahlásili, ako sa uvádza v článku 35 ods. 1 rámcovej smernice o odpade, a informácií o obaloch po prvýkrát sprístupnených na území členského štátu alebo vybalených, keďže prevádzkovatelia v oblasti nakladania s odpadom z obalov by takýmito informáciami nedisponovali. Vzhľadom na to, že príslušné orgány dostanú informácie uvedené v tabuľke 3 prílohy XII prostredníctvom registra výrobcov, ktorý sa má zriadiť podľa článku 44, prevádzkovatelia v oblasti nakladania s odpadom z obalov musia tieto informácie poskytnúť len vtedy, ak je to potrebné na krížovú kontrolu správnosti údajov nahlásených organizáciou zodpovednosti výrobcov, výrobcom alebo iným príslušným orgánom, alebo za iných okolností určených členským štátom.

16. **Vzťah medzi smernicou o jednorazových plastových výrobkoch a nariadením o obaloch a odpade z obalov, pokiaľ ide o zákazy týkajúce sa obalov**

Právne ustanovenia:

Odôvodnenie 13: „*[…] Vo vymedzení pojmu kompozitný obal v tomto nariadení by sa jednorazové obaly čiastočne vyrobené z plastov bez ohľadu na prahovú úroveň nemali oslobodiť od požiadaviek smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/904*.“

Odôvodnenie 180: „*[…] V tomto nariadení sa stanovuje obmedzenie uvádzania plastových výrobkov uvedených v prílohe V bode 3 na trh, zatiaľ čo v smernici (EÚ) 2019/904 sa členským štátom umožňuje, aby prijali potrebné opatrenia na dosiahnutie zníženia spotreby týchto jednorazových plastových výrobkov. Keďže vnútroštátne vykonávacie opatrenia podľa smernice (EÚ) 2019/904 môžu byť menej reštriktívne ako zákaz uvádzania na trh, toto nariadenie by malo mať prednosť pred smernicou (EÚ) 2019/904, pokiaľ ide o výrobky zahrnuté do vymedzenia pojmu obal, s cieľom podporiť znižovanie používania jednorazových plastových obalov a znižovať množstvo jednorazových plastových obalov v životnom prostredí. […]*“

Článok 3 ods. 1 bod 24: „*kompozitný obal' je jednotka obalu zložená z dvoch alebo viacerých rôznych materiálov, ktoré sú časťou hmotnosti hlavného obalového materiálu a ktoré nemožno manuálne oddeliť, a preto tvoria jednu ucelenú jednotku, pokiaľ jeden z materiálov nepredstavuje nepodstatnú časť jednotky obalu a v žiadnom prípade nie viac ako 5 % celkovej hmotnosti jednotky obalu, s výnimkou štítkov, politúr, farieb, atramentov, lepidiel a lakov; týmto nie je dotknutá smernica (EÚ) 2019/904*."

Článok 25 ods. 1: „*Od 1. januára 2030 nesmú hospodárske subjekty uvádzať na trh obaly vo formátoch a na použitia, ktoré sa uvádzajú v prílohe V*."

Príloha V bod 3: „*jednorazové plastové obaly na potraviny a nápoje podávané a konzumované v priestoroch odvetvia HORECA* [ubytovacie, pohostinské a stravovacie služby]*, ktoré zahŕňajú všetky stravovacie plochy v mieste podnikania a mimo neho so stolmi a stoličkami, priestory na státie a priestory na stravovanie, ktoré koncovým používateľom ponúka spoločne niekoľko hospodárskych subjektov alebo tretia strana na účely konzumácie potravín a nápojov. Zariadenia v odvetví HORECA, ktoré nemajú prístup k pitnej vode, sú vyňaté*."

V smernici (EÚ) 2019/904 (smernica o jednorazových plastových výrobkoch) ([28]) (článok 3 bod 2) sa jednorazové plastové výrobky vymedzujú ako „*výrobok, ktorý je vyrobený úplne alebo čiastočne z plastu a ktorý nie je koncipovaný, navrhnutý alebo uvedený na trh s tým účelom, aby počas svojej životnosti absolvoval niekoľko cyklov alebo rotácií tým, že sa vráti výrobcovi na opätovné naplnenie, alebo aby bol opätovne použitý na ten istý účel, na ktorý bol koncipovaný*."

Podľa článku 4 smernice o jednorazových plastových výrobkoch a časti A prílohy k nej členské štáty majú možnosť uložiť vnútroštátne obmedzenia na jednorazové plastové pevné nádoby na potraviny, ktoré sa používajú na potraviny na priamu konzumáciu, a poháre na nápoje.

Podľa článku 67 ods. 1 písm. a) ([29]) má smernica o jednorazových plastových výrobkoch v prípadoch rozporu prednosť pred nariadením o obaloch a odpade z obalov, pokiaľ sa nestanovuje inak. V článku 67 ods. 1 písm. b) sa stanovuje výnimka pre zákazy týkajúce sa obalov podľa bodu 3 prílohy V.

Podľa článku 70 ods. 4 „*členské štáty môžu zachovať vnútroštátne ustanovenia obmedzujúce uvádzanie na trh v prípade obalov vo formátoch a na použitia uvedené v prílohe V bodoch 2 a 3 do 1. januára 2030. Článok 4 ods. 3 sa nevzťahuje na uvedené vnútroštátne opatrenia do 1. januára 2030*."

Výklad Komisie:

Smernica o jednorazových plastových výrobkoch a nariadenie o obaloch a odpade z obalov sú dva právne nástroje, ktoré existujú súčasne a majú rôzne účely.

V odôvodneniach 13 a 180 sa rieši vzťah medzi nariadením o obaloch a odpade z obalov a smernicou o jednorazových plastových výrobkoch a uvádza sa, že kompozitné obaly možno podľa nariadenia o obaloch a odpade z obalov považovať za jednorazové plastové obaly.

V nariadení o obaloch a odpade z obalov sa pojem „kompozitné obaly" vymedzuje zavedením prahovej hodnoty 5 %, pod ktorou sa obal považuje za jednozložkový materiál. Preto sa „jednorazové plastové obaly" v prílohe V môžu vzťahovať len na obaly, ktoré obsahujú viac ako 5 % plastov. Vymedzením pojmu „kompozitný obal" však „nie je dotknutá" smernica o jednorazových plastových výrobkoch (pozri článok 3 ods. 1 bod 24 a odôvodnenie 13 nariadenia o obaloch a odpade z obalov). Na kompozitné obaly vrátane papierových obalov obsahujúcich 5 % alebo viac plastov sa preto vzťahujú zákazy týkajúce sa obalov uvedené v článku 25 nariadenia o obaloch a odpade z obalov a v bodoch 1 až 4 prílohy V k uvedenému nariadeniu, zatiaľ čo na obaly obsahujúce najviac 5 % plastov sa tento zákaz nevzťahuje.

Keďže nariadenie o obaloch a odpade z obalov a smernica o jednorazových plastových výrobkoch existujú súčasne, ich príslušné oblasti pôsobnosti sa musia vykladať spoločne. Nariadenie o obaloch a odpade z obalov má prednosť, pokiaľ ide o formáty obalov, obalové materiály a použitia obalov uvedené v prílohe V. V týchto situáciách musia členské štáty uplatňovať nariadenie o obaloch a odpade z obalov a pri zavádzaní vnútroštátnych opatrení sa nemôžu odvolávať na článok 4 smernice o jednorazových plastových výrobkoch. Na druhej strane obaly, na ktoré sa nevzťahujú obmedzenia

([28]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/904 z 5. júna 2019 o znižovaní vplyvu určitých plastových výrobkov na životné prostredie (Ú. v. EÚ L 155, 12.6.2019, s. 1).

([29]) Podľa článku 67 ods. 1 písm. a): „*Smernica (EÚ) 2019/904 sa mení takto:*

1. Článok 2 sa mení takto:
   a) odsek 2 sa nahrádza takto: ‚2. V prípadoch rozporu medzi touto smernicou a smernicou 94/62/ES alebo 2008/98/ES má prednosť táto smernica, pokiaľ sa v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2025/40 nestanovuje inak.'
   b) dopĺňa sa tento odsek:

   ‚3. Ak je článok 4 tejto smernice v rozpore s článkom 25 ods. 1 a 6 nariadenia (EÚ) 2025/40, pokiaľ ide o jednorazové plastové obaly uvedené v bode 3 prílohy V k uvedenému nariadeniu, má prednosť článok 25 ods. 1 a 6 uvedeného nariadenia.'".

uvedené v prílohe V, naďalej podliehajú smernici o jednorazových plastových výrobkoch, ak sa považujú za jednorazový plastový výrobok v zmysle článku 3 bodu 2 smernice. V takýchto prípadoch sa naďalej uplatňuje článok 4 smernice o jednorazových plastových výrobkoch, v ktorom sa od členských štátov vyžaduje, aby prijali opatrenia na zníženie spotreby pohárov na nápoje a pevných nádob na potraviny, ktoré sa používajú na potraviny na priamu konzumáciu. Takéto vnútroštátne opatrenia na zníženie spotreby môžu zostať v platnosti aj po 1. januári 2030. Členské štáty musia v každom jednotlivom prípade preukázať, že každé takéto vnútroštátne opatrenie je primerané cieľom sledovaným smernicou o jednorazových plastových výrobkoch a že je nediskriminačné podľa práva EÚ. Je potrebné zvážiť potenciálny vplyv na vnútorný trh a to, či konkrétne vnútroštátne opatrenie spĺňa tieto požiadavky, posúdi Európska komisia.

Povinnosť podľa článku 25 ods. 2 nariadenia o obaloch a odpade z obalov zrušiť vnútroštátne obmedzenia do 1. januára 2030 sa vzťahuje len na opatrenia týkajúce sa formátov a použití obalov a obalových materiálov, ktoré sa uvádzajú v prílohe V.

Preto pokiaľ ide o body 2 až 4 prílohy V: ak sa na formát obalu, obalový materiál a použitie obalu nevzťahujú body 2 až 4 prílohy V, ale podľa smernice o jednorazových plastových výrobkoch sa považujú za jednorazový plastový výrobok, uplatňuje sa článok 4 smernice o jednorazových plastových výrobkoch.

Takto sa v nariadení o obaloch a odpade z obalov stanovujú harmonizované obmedzenia pre obaly, na ktoré sa vzťahuje príloha V, kým smernica o jednorazových plastových výrobkoch sa naďalej uplatňuje na jednorazové plastové výrobky, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti týchto špecifických obmedzení.

Okrem toho vzhľadom na hodnotenie smernice o jednorazových plastových výrobkoch, ktoré sa má uskutočniť v roku 2027, Komisia posúdi, či je potrebné preskúmať smernicu, aby sa okrem iného zabezpečila koherentnosť a konzistentnosť s nariadením o obaloch a odpade z obalov, podporil sa jednotný trh s obalmi a zabezpečili sa rovnaké podmienky.

Pokiaľ ide o nádoby na potraviny, nápojové obaly a poháre na nápoje z expandovaného polystyrénu (EPS), tieto výrobky sú už zakázané podľa smernice o jednorazových plastových výrobkoch (článok 5). Článkom 67 ods. 5 nariadenia o obaloch a odpade z obalov sa mení smernica o jednorazových plastových výrobkoch tak, aby výslovne zahŕňala aj formáty z extrudovaného polystyrénu (XPS); uvedené ustanovenie sa bude uplatňovať od 1. januára 2030; nie je potrebná žiadna transpozícia zo strany členských štátov.

17. **Rozsah pôsobnosti zákazov týkajúcich sa obalov v článku 25 a bodoch 1 až 4 prílohy V, pokiaľ ide o obsah plastov**

Právne ustanovenia:

Podľa článku 25 ods. 1 „*od 1. januára 2030 nesmú hospodárske subjekty uvádzať na trh obaly vo formátoch a na použitia, ktoré sa uvádzajú v prílohe V.*“

V bodoch 1 až 4 prílohy V sa obmedzuje používanie *jednorazových plastových obalov* na rôzne druhy využitia obalov.

Výklad Komisie:

Zákazy týkajúce sa obalov podľa bodov 1 až 4 prílohy V sa nevzťahujú len na predmety, ktoré sú vyrobené zo 100 % plastového materiálu. Takýto výklad by mohol viesť k situáciám, keď by pridanie akéhokoľvek zanedbateľného množstva materiálu iného ako plastu vylúčilo obaly zo zákazu.

Vzhľadom na to, že neexistuje vymedzenie pojmu „jednorazové plastové obaly“, malo by sa preto predpokladať, že na kompozitné obaly vrátane papierových obalov obsahujúcich 5 % alebo viac plastov sa vzťahujú zákazy týkajúce sa obalov uvedené v článku 25 tohto nariadenia a v bodoch 1 až 4 prílohy V k tomuto nariadeniu. Uvedený zákaz sa teda nevzťahuje na obaly, ktoré obsahujú najviac 5 % plastov.

18. **Ciele opätovného použitia spotrebiteľských obalov používaných na prepravu výrobkov**

Právne ustanovenia:

Článok 29 ods. 1: „*Od 1. januára 2030 hospodárske subjekty, ktoré používajú prepravné obaly alebo spotrebiteľské obaly používané na prepravu výrobkov, vrátane výrobkov distribuovaných prostredníctvom elektronického obchodu, v rámci územia Únie vo forme paliet, skladacích plastových škatúľ, škatúľ, podložiek, plastových prepraviek, stredne veľkých kontajnerov na voľne ložený náklad, vedier, sudov a kanistrov akejkoľvek veľkosti a z akéhokoľvek materiálu vrátane pružných formátov alebo fólií a popruhov na palety na stabilizáciu a ochranu výrobkov umiestnených na paletách počas prepravy, zabezpečia, aby bolo celkovo aspoň 40 % takýchto obalov opakovane použiteľných v rámci systému opätovného použitia.*“

V článku 3 ods. 1 bode 5 sa pojem „spotrebiteľský obal“ vymedzuje ako „*obal určený na to, aby pre koncového používateľa na mieste predaja tvoril predajnú jednotku pozostávajúcu z výrobku a obalu.*“

V článku 3 ods. 1 bode 7 sa pojem „prepravný obal“ vymedzuje ako „*obal určený na uľahčenie manipulácie a prepravy jednej alebo viacerých predajných jednotiek alebo skupiny predajných jednotiek, aby sa zabránilo poškodeniu výrobku pri manipulácii a preprave, avšak s výnimkou cestných, železničných, lodných a leteckých kontajnerov*.“

Výklad Komisie:

„*Spotrebiteľské obaly používané na prepravu výrobkov*“ sú formáty obalov, ktoré možno považovať za prepravné aj spotrebiteľské obaly. Niektoré formáty uvedené v článku 29 ods. 1, v ktorých sa výrobky prepravujú, napríklad vedrá, sudy a kanistre, sú však naplnené výrobkami, ako sú pesticídy, farby, omietky alebo lepidlá, čo môže znemožniť ich opätovné použitie alebo je toto použitie možné, ale len s neprimeranými nákladmi a spotrebou zdrojov, pretože takéto viskózne materiály, ktorými sú obaly naplnené, môžu po otvorení obalu stvrdnúť alebo náplň môže vsiaknuť do obalového materiálu a kontaminovať ho.

To, či sa spotrebiteľské obaly môžu opätovne použiť, závisí preto predovšetkým od výrobku – náplne. Ciele opätovného použitia sa vzťahujú len na spotrebiteľské obaly so zjavnou prepravnou funkciou. Požiadavka použitia „*na prepravu výrobkov*“ môže vyplývať napríklad z osobitného dizajnu, tvaru alebo veľkosti obalu.

Niekoľko názorných príkladov:

— *Plastové vedrá naplnené farbami, chemikáliami alebo omáčkami, ktoré menia vlastnosti nádoby*: zvyšky alebo zápach môžu spôsobiť, že opätovné použitie opakovane použiteľných formátov obalov na prepravu takýchto výrobkov bude problematické. Odstránenie takýchto zvyškov alebo zápachu z vnútornej strany použitého vedra je technicky možné. V niektorých prípadoch a v závislosti od typu baleného výrobku si však odstránenie zvyškov môže vyžadovať intenzívne čistenie, pokiaľ ide o použitie chemikálií, vody alebo energie. Opätovné použitie plastových vedier by tak bolo uskutočniteľné len vtedy, ak by si intenzívne čistenie nevyžadovalo neprimerané náklady a zdroje.

— *Raňajkové cereálie alebo iné pevné potraviny v pevných formátoch obalov, napr. v sudoch*: Preprava takýchto potravín v opakovane použiteľných formátoch obalov, ako sú sudy, ktoré sa prepravujú v rámci tej istej spoločnosti (ale na rôznych miestach) alebo prepojených podnikov, alebo v rámci toho istého členského štátu, je možná. Zvyšky alebo zápachy z obilnín v sudoch nemenia vnútro sudov, čo umožňuje ich opätovné použitie.

— *Sypké materiály, napr. piesok, horniny, prepravované v pružných stredne veľkých vreciach na voľne ložený náklad*: Preprava sypkých materiálov v opakovane použiteľných pružných stredne veľkých vreciach na voľne ložený náklad je možná. Tieto výrobky nemenia vlastnosti vnútra takýchto obalov a navyše si nevyžadujú intenzívne čistenie.

— *Čerstvé ovocie prepravované v plastových škatuliach alebo prepravkách:* Škatuľa alebo prepravka sa považuje za spotrebiteľský obal, ak je naplnená čerstvým ovocím. Vzhľadom na to, že táto škatuľa alebo prepravka obsahuje zvyčajne väčšie množstvo čerstvého ovocia ako jednu porciu a prepravuje sa na miesta predaja, považuje sa za spotrebiteľský obal používaný na prepravu. Takýto formát obalov sa dá opätovne použiť.

19. **Ciele opätovného použitia prepravných obalov v medzinárodnom obchode**

Právne ustanovenia:

Článok 29:

„1. *Od 1. januára 2030 hospodárske subjekty, ktoré používajú prepravné obaly alebo spotrebiteľské obaly používané na prepravu výrobkov, vrátane výrobkov distribuovaných prostredníctvom elektronického obchodu,* v rámci územia Únie *vo forme paliet, skladacích plastových škatúľ, škatúľ, podložiek, plastových prepraviek, stredne veľkých kontajnerov na voľne ložený náklad, vedier, sudov a kanistrov akejkoľvek veľkosti a z akéhokoľvek materiálu vrátane pružných formátov alebo fólií a popruhov na palety na stabilizáciu a ochranu výrobkov umiestnených na paletách počas prepravy, zabezpečia, aby bolo celkovo aspoň 40 % takýchto obalov opakovane použiteľných v rámci systému opätovného použitia.*

2. *Od 1. januára 2030 odchylne od odseku 1 tohto článku hospodárske subjekty, ktoré používajú prepravné obaly alebo spotrebiteľské obaly používané na prepravu výrobkov vo formách uvedených v odseku 1 tohto článku* v rámci územia Únie *medzi rôznymi miestami, na ktorých prevádzkovateľ vykonáva svoju činnosť, alebo medzi ktorýmkoľvek miestom, na ktorom prevádzkovateľ vykonáva svoju činnosť, a miestami akéhokoľvek iného prepojeného podniku alebo partnerského podniku v zmysle vymedzenia v článku 3 prílohy k odporúčaniu 2003/361/ES v znení platnom k 11. februáru 2025, zabezpečia, aby boli takéto obaly opakovane použiteľné v rámci systému opätovného použitia.*

3. *Od 1. januára 2030 odchylne od odseku 1 hospodárske subjekty, ktoré používajú prepravné obaly alebo spotrebiteľské obaly používané na prepravu výrobkov, vrátane výrobkov distribuovaných prostredníctvom elektronického obchodu, vo formách uvedených v odseku 1 na dodanie výrobkov inému hospodárskemu subjektu* v tom istom členskom štáte, *zabezpečia, aby boli takéto obaly opakovane použiteľné v rámci systému opätovného použitia.*“

Výklad Komisie:

Ciele opätovného použitia prepravných obalov (a spotrebiteľských obalov používaných na prepravu výrobkov) sú obmedzené na situácie, keď sa takéto obaly používajú „v rámci územia Únie“. Prevádzkovatelia, t. j. dovozcovia aj distribútori, musia mať teda sídlo v EÚ. Pokiaľ ide o prepravné obaly (a spotrebiteľské obaly používané na prepravu výrobkov) z tretích krajín, táto požiadavka by sa mala chápať tak, že sa uplatňuje od okamihu dovozu a uvedenia na trh, čo znamená, že obaly prešli všetkými požadovanými dovoznými postupmi a môžu byť vo voľnom obehu na trhu EÚ. Obvykle k tomu dochádza v prvom sklade v EÚ.

Ciele opätovného použitia sa vzťahujú na dovážaný tovar v prepravných obaloch po jeho uvedení na trh EÚ. Tieto ciele sa uplatňujú od prvého skladu nachádzajúceho sa na území Únie až po konečné miesto určenia v rámci územia Únie, ak prvý sklad nie je konečným miestom určenia zásielky.

Na účely tohto ustanovenia sa pod pojmom „prvý sklad“ rozumie zariadenie v Únii, v ktorom tovar v prepravnom obale vstúpi po prvýkrát na územie Únie a kde sa uskladní a vybalí na účely ďalšej distribúcie v rámci dodávateľského reťazca EÚ.

Zásielky, ktoré prichádzajú do prvého skladu a sú určené pre jedno konečné miesto určenia, sa nemusia vybaľovať a znovu baliť do opakovane použiteľných obalov. Distribučné centrá a logistické uzly sa nepovažujú za konečné miesto určenia.

20. **Hospodársky subjekt zodpovedný za ciele opätovného použitia prepravných obalov**

Právne ustanovenia:

Článok 29 ods. 1: „*Od 1. januára 2030 hospodárske subjekty, ktoré používajú prepravné obaly alebo spotrebiteľské obaly používané na prepravu výrobkov, vrátane výrobkov distribuovaných prostredníctvom elektronického obchodu, v rámci územia Únie vo forme paliet, skladacích plastových škatúľ, škatúľ, podložiek, plastových prepraviek, stredne veľkých kontajnerov na voľne ložený náklad, vedier, sudov a kanistrov akejkoľvek veľkosti a z akéhokoľvek materiálu vrátane pružných formátov alebo fólií a popruhov na palety na stabilizáciu a ochranu výrobkov umiestnených na paletách počas prepravy, zabezpečia, aby bolo celkovo aspoň 40 % takýchto obalov opakovane použiteľných v rámci systému opätovného použitia. Od 1. januára 2040 sa tieto hospodárske subjekty usilujú používať aspoň 70 % obalov uvedených v prvom pododseku vo formáte opakovane použiteľnom v rámci systému opätovného použitia.*“

Výklad Komisie:

Ciele opätovného použitia prepravných obalov sú stanovené na úrovni hospodárskych subjektov, ktoré používajú prepravné obaly alebo spotrebiteľské obaly používané na prepravu.

Ciele opätovného použitia sa preto vzťahujú na používateľa prepravných obalov alebo používateľa spotrebiteľských obalov používaných na prepravu. Používateľ prepravných obalov alebo používateľ spotrebiteľských obalov používaných na prepravu je hospodársky subjekt, ktorý uvádza výrobok na trh Únie v príslušnom prepravnom obale, či už ako zhotoviteľ, dovozca alebo distribútor.

21. **Výnimky z cieľov opätovného použitia pre prispôsobené prepravné obaly**

Právne ustanovenia:

V článku 29 ods. 4 sa uvádza: *„Povinnosti stanovené v odsekoch 1, 2 a 3 sa nevzťahujú na prepravné obaly alebo spotrebiteľské obaly:*

a) používané na prepravu nebezpečného tovaru v súlade so smernicou 2008/68/ES;

b) používané na prepravu veľkých strojov, zariadení a komodít, pre ktoré sú obaly prispôsobené tak, aby vyhovovali individuálnym požiadavkám hospodárskeho subjektu, ktorý si ich objednal.“

Výklad Komisie:

V článku 29 ods. 4 písm. b) sa stanovuje výnimka pre obaly používané na prepravu veľkých strojov, zariadení a komodít, pre ktoré sú obaly prispôsobené tak, aby vyhovovali individuálnym požiadavkám hospodárskeho subjektu, ktorý si ich objednal. Veľké stroje, zariadenia a komodity by sa mali chápať v tomto kontexte.

Hospodárske subjekty, ktoré chcú využiť túto výnimku, musia predložiť riadnu dokumentáciu, ktorou sa preukáže, že obal je navrhnutý na mieru pre individuálny výrobok. Táto dokumentácia by mala byť uvedená v technickej dokumentácii obalu a musí zahŕňať všetky konštrukčné, výrobné a prevádzkové prvky obalu potrebné na dosiahnutie zhody s podmienkami výnimky stanovenými v článku 29 ods. 4 písm. b).

22. **Vymedzenie pojmu „sprístupnenie“ v súvislosti s dodržiavaním cieľov opätovného použitia v prípade nápojov**

Právne ustanovenia:

Podľa článku 29 ods. 6 *„od 1. januára 2030 koncoví distribútori, ktorí spotrebiteľom sprístupňujú alkoholické a nealkoholické nápoje v spotrebiteľských obaloch na území členského štátu, zabezpečia, aby sa aspoň 10 % týchto výrobkov sprístupňovalo v obaloch opakovane použiteľných v rámci systému opätovného použitia*.“

V článku 3 bode 11 sa stanovuje, že *„sprístupnenie na území členského štátu je každé dodanie obalu, či už prázdneho alebo s výrobkom, na distribúciu, spotrebu alebo použitie na území členského štátu v rámci obchodnej činnosti, či už za poplatok, alebo bezplatne*.“

Koncový distribútor sa v článku 3 ods. 1 bode 21 vymedzuje ako *„fyzická alebo právnická osoba v dodávateľskom reťazci, ktorá koncovému používateľovi dodáva balené výrobky, a to aj prostredníctvom opätovného použitia, alebo výrobky, ktoré možno kúpiť opätovným plnením*.“

Výklad Komisie:

Na účely tohto nariadenia je koncovým distribútorom, ktorý spotrebiteľom sprístupňuje nápoje v spotrebiteľských obaloch, vo väčšine prípadov maloobchodná predajňa alebo bary a reštaurácie v odvetví HORECA. V prípade predaja na diaľku je koncovým distribútorom hospodársky subjekt, ktorý spotrebiteľom sprístupňuje nápoj v spotrebiteľských obaloch prostredníctvom webového sídla.

Sprístupnenie si nevyžaduje, aby sa nápoj spotrebiteľovi skutočne predal v spotrebiteľskom obale. Stačí, ak koncový distribútor ponúka na predaj aspoň 10 % svojich nápojov v opakovane použiteľných spotrebiteľských obaloch.

Odkaz na „systém opätovného použitia“ v článku 29 ods. 6 sa vzťahuje na požiadavky uplatniteľné na systémy opätovného použitia vymedzené v časti A prílohy VI k nariadeniu. Správne fungovanie takéhoto systému zahŕňa okrem iného zavedenie vhodných informačných, zobrazovacích alebo komunikačných opatrení pre spotrebiteľov v súlade s článkom 12 ods. 2, ktoré umožňujú identifikáciu a podporu ponuky nápojov v opakovane použiteľných spotrebiteľských obaloch s cieľom ich účinného uvedenia na trh a komercializácie.

Výpočet na účely výpočtu cieľov opätovného použitia v prípade nápojov sa stanoví vo vykonávacom akte prijatom podľa článku 30 ods. 3.

23. **Ciele opätovného použitia v prípade nápojov v odvetví HORECA**

Právne ustanovenia:

V článku 29 ods. 6 prvom pododseku nariadenia o obaloch a odpade z obalov sa uvádza:

„Od 1. januára 2030 koncoví distribútori, ktorí spotrebiteľom sprístupňujú alkoholické a nealkoholické nápoje v spotrebiteľských obaloch na území členského štátu, zabezpečia, aby sa aspoň 10 % týchto výrobkov sprístupňovalo v obaloch opakovane použiteľných v rámci systému opätovného použitia.“

Výklad Komisie:

Nápoje predávané vo veľkých opakovane použiteľných nápojových obaloch, ako sú pivné sudy, do barov a reštaurácií (medzi podnikmi), ktoré majú spotrebiteľom sprístupniť prevádzkovatelia barov a reštaurácií (t. j. v odvetví HORECA), neprispievajú k cieľom opätovného použitia platným pre prevádzkovateľov v odvetví HORECA. Takéto nápoje sa spotrebiteľom nesprístupňujú v spotrebiteľských obaloch. Až keď sa naplnená veľká opakovane použiteľná nádoba sprístupní spotrebiteľovi, môže tento nápojový obal prispieť k cieľom opätovného použitia, ktoré má dosiahnuť distribútor nápojov.

Naopak, menšie nápojové obaly, ako sú opakovane použiteľné fľaše, sa započítavajú do cieľov opätovného použitia, pretože ide o spotrebiteľské obaly a môžu sa poskytovať priamo spotrebiteľom.

24. **Vnútroštátne výnimky z cieľov opätovného použitia**

Právne ustanovenia:

V článku 29 ods. 14 sa stanovujú kumulatívne podmienky, za ktorých členské štáty môžu oslobodiť hospodárske subjekty na svojom území od cieľov opätovného použitia, a to na obdobie piatich rokov. Ide o tieto podmienky:

„a) členský štát, ktorý udeľuje výnimku, dosiahne úroveň o 5 percentuálnych bodov vyššiu ako ciele recyklácie odpadu z obalov pre jednotlivé materiály, ktoré sa majú dosiahnuť do roku 2025, a podľa správy uverejnenej Komisiou tri roky pred uvedeným dátumom sa očakáva, že dosiahne úroveň o 5 percentuálnych bodov vyššiu ako cieľová hodnota na rok 2030;

b) členský štát, ktorý udeľuje výnimku, je na ceste k dosiahnutiu príslušných cieľov predchádzania vzniku odpadu stanovených v článku 43 a môže preukázať, že do roku 2028 znížil množstvo vzniknutého odpadu z obalov na obyvateľa aspoň o 3 % v porovnaní s množstvom vzniknutého odpadu z obalov na obyvateľa v roku 2018 a

c) hospodárske subjekty prijali podnikový plán predchádzania vzniku odpadu a recyklácie, ktorý prispieva k dosiahnutiu cieľov predchádzania vzniku odpadu a recyklácie stanovených v článkoch 43 a 52.

Ak sú splnené všetky podmienky, členský štát môže uvedené obdobie piatich rokov predĺžiť.“

Ciele recyklácie, ktoré majú členské štáty dosiahnuť, sú stanovené v článku 52. Ciele sú stanovené pre tieto obalové materiály: papier a lepenka, plast, sklo, drevo, kov a hliník.

Výklad Komisie:

a) Možnosť členského štátu prekročiť všetky ciele recyklácie špecifické pre materiál

Použitie množného čísla („ciele“) by sa malo chápať v kontexte toho, že existuje niekoľko vecných špecifických cieľov, ale nie všetky tieto ciele musia byť prekročené súčasne, aby boli splnené podmienky na uplatnenie tejto výnimky.

Ak sa napríklad v danom členskom štáte prekročí cieľ recyklácie hliníka, maloobchodníci by mohli mať možnosť odpočítať nápoje predávané v hliníkových plechovkách od výrobkov v rámci povinnosti predávať 10 % nápojov v opakovane použiteľných obaloch. Maloobchodníci budú musieť naďalej plniť cieľ opätovného používania v prípade nápojov predávaných v obaloch vyrobených z iných materiálov, ako je napríklad sklo a plast, ale cieľ 10 % sa úmerne znižuje pre podiel nápojov predávaných v hliníkových plechovkách.

b) Podmienky týkajúce sa výnimky, ktorá sa vzťahuje na kompozitné obaly

V prípade kompozitných obalov musia byť prekročené príslušné ciele recyklácie pre materiály, ktoré sa v obale používajú. V praxi by sa mali prekročiť ciele recyklácie pre všetky materiály, ktoré predstavujú viac ako 5 % hmotnosti jednotky obalu.

c) Podmienky súvisiace s cieľom predchádzania vzniku odpadu

Príslušný členský štát musí byť na ceste k dosiahnutiu celkového cieľa predchádzania vzniku odpadu pre všetok odpad z obalov, ktorý vznikol v členskom štáte, ktorý udeľuje výnimku. Neexistuje žiadny cieľ predchádzania vzniku odpadu pre konkrétny materiál.

d) Podmienky obnovenia výnimky:

Ak chce členský štát po piatich rokoch naďalej využívať výnimku z cieľov opätovného použitia, musí v rokoch 2035 a 2040 dosiahnuť ciele predchádzania vzniku odpadu. Zámerom spoluzákonodarcov pri povolení možnosti obnovenia výnimky bolo zabezpečiť, aby hospodárske subjekty dosiahli ciele týkajúce sa opätovného použitia a aby členské štáty ďalej znižovali vznik odpadov z obalov v súlade s cieľmi znižovania stanovenými na roky 2035 a 2040. Ak sú k dispozícii nové údaje a uplatňujú sa nové ciele, mali by sa v príslušnom čase zohľadniť, inak by mohli byť ohrozené ciele nariadenia o obaloch a odpade z obalov, najmä zníženie množstva odpadu z obalov.

25. **Flexibilita členských štátov pri zavádzaní vnútroštátnych opatrení**

Právne ustanovenia:

Článok 4:

„1. Obal sa uvedie na trh iba vtedy, ak je v súlade s týmto nariadením.

2. Členské štáty nesmú zakázať, obmedziť ani sťažiť uvedenie na trh v prípade obalu, ktorý spĺňa požiadavky na udržateľnosť, označovanie a informovanie stanovené v článkoch 5 až 12 alebo podľa nich.

3. Ak sa členské štáty rozhodnú zachovať alebo zaviesť vnútroštátne požiadavky na udržateľnosť alebo na informovanie okrem tých, ktoré sú stanovené v tomto nariadení, tieto požiadavky nesmú byť v rozpore s požiadavkami stanovenými v tomto nariadení a členské štáty nesmú zakázať, obmedziť ani sťažiť uvedenie na trh v prípade obalu, ktorý je v súlade s týmto nariadením, z dôvodu jeho nesúladu s uvedenými vnútroštátnymi požiadavkami.“

Výklad Komisie:

V nariadení o obaloch a odpade z obalov sa ponecháva členským štátom v niektorých otázkach miera voľnej úvahy alebo sa stanovujú len minimálne požiadavky, prípadne sa vyžaduje, aby členské štáty vykonali ustanovenia, ktoré nie sú plne harmonizované. Okrem toho sú stanovené oneskorené lehoty na uplatňovanie niektorých ustanovení.

Rozdielne vnútroštátne ustanovenia o obaloch ovplyvňujú prakticky všetky hospodárske odvetvia a hodnotový reťazec výrobkov. Členské štáty preto musia zabezpečiť, aby vnútroštátne opatrenia nevytvárali neprimerané a neodôvodnené prekážky obchodu na vnútornom trhu alebo aby nenarúšali hospodársku súťaž.

Predbežné uplatňovanie harmonizovaných pravidiel EÚ, t. j. keď členské štáty prijmú záväzné vykonávacie právne predpisy pred uplynutím harmonizovaných lehôt, najmä ak si takéto ustanovenia vyžadujú, aby sa vykonávacie opatrenia prijali najprv na úrovni EÚ, predstavuje porušenie zásady lojálnej spolupráce zakotvenej v článku 4 ods. 3 ZEÚ a článku 288 ZFEÚ, v ktorom sa stanovuje zásada priamej uplatniteľnosti nariadení. Takéto predbežné uplatňovanie vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré by mohlo byť povolené na základe existujúceho právneho rámca (smernica o obaloch a odpadoch z obalov, Zmluva), sa bude musieť zrušiť najneskôr do nadobudnutia účinnosti harmonizovaných ustanovení a musí byť už v súlade s mierou voľnej úvahy, ako sa uvádza v osobitných ustanoveniach nariadenia.

Pokiaľ ide o možnosť, že by členské štáty zaviedli požiadavky na udržateľnosť nad rámec požiadaviek stanovených v nariadení, článok 4 ods. 2 nariadenia o obaloch a odpade z obalov poskytuje hospodárskym subjektom záruku, že uvádzanie obalov, ktoré sú v súlade s požiadavkami nariadenia, na trh, nebudú obmedzovať žiadne vnútroštátne predpisy.

Článok 4 ods. 3 nariadenia o obaloch a odpade z obalov by sa mal vykladať tak, že sa ním obmedzuje sloboda členských štátov konať a nepripúšťa sa možnosť odchýlky od všeobecného pravidla uvedeného v článku 4 ods. 2 nariadenia o obaloch a odpade z obalov. Žiadna vnútroštátna požiadavka na udržateľnosť alebo označovanie preto nesmie obmedzovať uvádzanie obalov, ktoré sú v súlade s požiadavkami na udržateľnosť a označovanie podľa nariadenia o obaloch a odpade z obalov, na trh, nesmie byť s týmito požiadavkami v rozpore ani nesmie vytvárať prekážky na vnútornom trhu.

V rôznych ustanoveniach nariadenia sa stanovuje rozsah právomocí členských štátov prijímať vnútroštátne opatrenia alebo sa členským štátom umožňuje zaviesť dodatočné výnimky alebo požiadavky. To platí aj v prípade ustanovení o kompostovateľnosti (článok 9), o obmedzení používania určitých formátov obalov (článok 25 ods. 2 a 3, článok 70 ods. 4, bod 2 prílohy V, článok 29), o cieľoch opätovného použitia (pozri odseky 11, 12, 14, 15, 16) a článok 33 ods. 6 o ponuke opätovného použitia.

Viaceré ustanovenia ([30]) si vyžadujú vykonávanie na vnútroštátnej úrovni (napr. na dosiahnutie určitého cieľa alebo na nahlasovanie) a sú kombináciou plne harmonizovaných požiadaviek a možností vnútroštátnej flexibility. Podmienky využívania tejto „flexibility“ sú však vždy „zarámované“ harmonizovanými podmienkami a členské štáty musia tieto podmienky dodržiavať, aby splnili ustanovenia nariadenia o obaloch a odpade z obalov (pozri bod 29 ďalej o cieľoch recyklácie). Niektoré z týchto ustanovení obsahujú aj priamo uplatniteľné povinnosti hospodárskych subjektov, napríklad článok 31 o podávaní správ príslušným orgánom o cieľoch opätovného použitia.

26. **Flexibilita pre členské štáty pri stanovovaní ďalších cieľov recyklácie**

Právne ustanovenia:

Článok 52 ods. 6: „*Členský štát môže pri dodržaní všeobecných pravidiel stanovených v ZFEÚ a konajúc v súlade s týmto nariadením prijať ustanovenia, ktoré idú nad rámec minimálnych cieľov stanovených v tomto článku.*“

Článok 4 ods. 3: „*Ak sa členské štáty rozhodnú zachovať alebo zaviesť vnútroštátne požiadavky na udržateľnosť alebo na informovanie okrem tých, ktoré sú stanovené v tomto nariadení, tieto požiadavky nesmú byť v rozpore s požiadavkami stanovenými v tomto nariadení a členské štáty nesmú zakázať, obmedziť ani sťažiť uvedenie na trh v prípade obalu, ktorý je v súlade s týmto nariadením, z dôvodu jeho nesúladu s uvedenými vnútroštátnymi požiadavkami.*“

Výklad Komisie:

Členské štáty môžu stanoviť vyššie ciele recyklácie, ako aj ďalšie ciele za predpokladu, že neohrozia vnútorný trh. Niektoré členské štáty už stanovili ďalšie ciele, napríklad pre obalový kartón na tekutiny.

Nariadenie o obaloch a odpade z obalov nadväzuje na predchádzajúcu smernicu o obaloch a odpadoch z obalov, ktorá členským štátom poskytovala voľnosť pri organizácii nakladania s odpadom.

Ďalšie ciele recyklácie môžu zvýšiť efektívnosť hodnotového reťazca odpadu z obalov, a preto sú pre hospodárske subjekty prospešné. Členské štáty však musia v jednotlivých prípadoch preukázať, že takéto ciele nie sú v rozpore s cieľmi nariadenia o obaloch a odpade z obalov týkajúcimi sa vnútorného trhu.

27. **Flexibilita pre členské štáty pri stanovovaní dodatočných alebo vyšších cieľov opätovného použitia**

Právne ustanovenia:

V článku 29 ods. 15 sa stanovuje: „*S výhradou podmienok stanovených v článku 51 môžu členské štáty stanoviť pre hospodárske subjekty ciele, ktoré presahujú minimálne ciele stanovené v odsekoch 1, 2, 3, 5 a 6 tohto článku, pokiaľ sú takéto vyššie ciele potrebné na to, aby členský štát dosiahol jeden alebo viacero cieľov stanovených v článku 43.*“

([30]) Články 13, 23, 31, 34, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 56, 57 58, 59, 60, 61, 62, 63, 67, 68.

V článku 29 ods. 16 sa stanovuje: „*S výhradou podmienok stanovených v článku 51 môžu členské štáty stanoviť pre hospodárske subjekty ciele týkajúce sa nápojov sprístupnených v spotrebiteľských obaloch, na ktoré sa nevzťahuje odsek 6 tohto článku, ak sú tieto dodatočné ciele potrebné na to, aby členský štát dosiahol jeden alebo viacero cieľov stanovených v článku 43.*“

V článku 51 o opätovnom použití a opätovnom plnení sa stanovuje:

1. „Členské štáty prijmú opatrenia na podporu environmentálne vhodného spôsobu zriaďovania systémov opätovného použitia obalov s dostatočnými stimulmi pre vrátenie a systémov opätovného plnenia. Tieto systémy musia spĺňať požiadavky stanovené v článkoch 27 a 28 a v prílohe VI a nesmú ohrozovať hygienu potravín ani bezpečnosť spotrebiteľov.

2. Opatrenia uvedené v odseku 1 môžu zahŕňať: […]

c) povinnosti uložené zhotoviteľom alebo koncovým distribútorom, aby v rámci systému opätovného použitia alebo opätovným plnením sprístupnili v opakovane použiteľných obaloch určitý percentuálny podiel výrobkov iných než výrobky, na ktoré sa vzťahujú ciele opätovného použitia stanovené v článku 29, pod podmienkou, že to nepovedie k narušeniu vnútorného trhu alebo obchodným prekážkam pre výrobky z iných členských štátov.“

V článku 33 ods. 6, ktorý sa týka povinnosti ponúkať opätovné použitie v odvetví potravín a nápojov na konzumáciu mimo miesta predaja, sa odkazuje na článok 51, pokiaľ ide o podmienky, za ktorých členské štáty môžu stanoviť ciele, ktoré presahujú minimálny orientačný cieľ pre obaly určené na konzumáciu výrobku mimo miesta predaja pre rok 2030 na úrovni 10 % stanovený v článku 33 ods. 5 nariadenia o obaloch a odpade z obalov, „*pokiaľ sú potrebné vyššie ciele na to, aby členský štát dosiahol jeden alebo viacero cieľov stanovených v článku 43.*“

Výklad Komisie:

Na dosiahnutie cieľov predchádzania vzniku odpadu v nariadení o obaloch a odpade z obalov môžu členské štáty doplniť opatrenia EÚ vnútroštátnymi opatreniami, napríklad vyššími alebo dodatočnými vnútroštátnymi cieľmi pre opätovné použitie obalov. Členské štáty však pritom musia dodržiavať určité prísne podmienky:

a) Pokiaľ ide o podmienky podľa článku 51, Komisia sa domnieva, že kumulatívne podmienky, ktoré musia byť splnené na zvýšenie cieľov opätovného použitia v článku 29 ods. 15, musia byť splnené aj na stanovenie nových cieľov opätovného použitia podľa článku 51 ods. 2 písm. c), ktorý členským štátom umožňuje stanoviť ciele opätovného použitia pre výrobky, na ktoré sa nevzťahujú ciele opätovného použitia uvedené v článku 29. Ide o tieto podmienky:

— nové ciele sú potrebné na to, aby členský štát dosiahol svoje ciele na zníženie množstva odpadu (o 5 % do roku 2030, 10 % do roku 2035, 15 % do roku 2040), čo musí doložiť faktmi a údajmi, a

— nové ciele nevedú k narušeniu vnútorného trhu ani nevytvárajú prekážky obchodu s výrobkami a

— nové ciele sa oznamujú prostredníctvom postupu TRIS, podľa ktorého členské štáty musia oznámiť svoje legislatívne návrhy Komisii, aby sa zabránilo vytváraniu prekážok na vnútornom trhu, keďže takéto opatrenia sú technickými predpismi.

Článok 51 ods. 2 písm. c) umožňuje členským štátom stanoviť ciele opätovného použitia pre výrobky, na ktoré sa nevzťahujú ciele opätovného použitia uvedené v článku 29 a ktoré nie sú výslovne vyňaté z článku 29, čo znamená, že napríklad umožňuje členským štátom stanoviť ciele opätovného použitia pre odvetvie potravín a nápojov na konzumáciu mimo miesta predaja. To výslovne umožňuje aj článok 33 ods. 6 nariadenia o obaloch a odpade z obalov.

Ak teda členský štát chce stanoviť nové vnútroštátne ciele opätovného použitia v iných odvetviach alebo pre iné formáty obalov alebo výrobky, ako sú obaly a výrobky uvedené v článku 29, musí preukázať, že je to potrebné na dosiahnutie jeho cieľov predchádzania vzniku odpadu. Toto posúdenie by sa malo zahrnúť, keď členský štát oznamuje takéto opatrenia do notifikačného systému TRIS.

b) Aj keď článok 43 umožňuje členským štátom stanoviť vyššie vnútroštátne ciele predchádzania vzniku odpadu z obalov, ako sú ciele stanovené na úrovni EÚ ([31]), vyššie vnútroštátne ciele predchádzania vzniku odpadov nemožno použiť ako odôvodnenie na zvýšenie harmonizovaných cieľov opätovného použitia na úrovni EÚ. Vyplýva to zo zásady prednosti práva EÚ pred vnútroštátnym právom, keďže inak by členské štáty mohli ohroziť cieľ harmonizácie trhu.

c) Ak nie je stanovené inak, členské štáty nemôžu meniť priamo uplatniteľné a harmonizované ustanovenia EÚ. Nemôžu:

— stanoviť ciele opätovného použitia prepravných obalov, ako sú lepenkové škatule, ktoré sú v nariadení o obaloch a odpade z obalov výslovne vyňaté z opätovného použitia, alebo

— stanoviť, že orientačné ciele opätovného použitia na rok 2040, ako sú stanovené v článku 29 ods. 1 druhom pododseku, článku 29 ods. 5 druhom pododseku a článku 29 ods. 6 druhom pododseku, budú záväzné.

28. **Vnútroštátne výnimky zo zálohových systémov**

Právne ustanovenia:

V článku 3 ods. 1 bode 62 sa pojem „*zálohový systém*“ vymedzuje ako „*systém, v ktorom sa koncovému používateľovi pri nákupe baleného alebo plneného výrobku, na ktorý sa vzťahuje tento systém, účtuje záloh, ktorý sa získa späť, keď sa zálohovaný obal vráti prostredníctvom jedného z kanálov zberu, ktoré na tento účel schvália vnútroštátne orgány*“.

Podľa článku 50 ods. 1 „*členské štáty prijmú do 1. januára 2029 potrebné opatrenia, aby každý rok zabezpečili triedený zber aspoň 90 % hmotnosti týchto formátov obalov po prvýkrát sprístupnených na trhu daného členského štátu v danom kalendárnom roku:*

a) jednorazových plastových nápojových fliaš s kapacitou do troch litrov a

b) jednorazových kovových nápojových nádob s kapacitou do troch litrov.“

V článku 50 ods. 2 sa stanovuje: „*Členské štáty na dosiahnutie cieľov stanovených v odseku 1 prijmú opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby sa pre príslušné formáty obalov uvedené v odseku 1 zriadili zálohové systémy a aby sa záloh účtoval na mieste predaja.*“

Článok 50 ods. 5 ponúka členským štátom možnosť oslobodenia od povinnosti podľa odseku 2 za týchto podmienok:

„a) miera triedeného zberu požadovaná podľa článku 48 v prípade príslušného formátu obalov nahlásená Komisii podľa článku 56 ods. 1 písm. c) dosahuje alebo prevyšuje 80 % hmotnosti takýchto obalov po prvýkrát sprístupnených na území daného členského štátu v kalendárnom roku 2026 a

b) členský štát do 1. januára 2028 oznámi Komisii svoju žiadosť o výnimku a predloží plán vykonávania, v ktorom uvedie stratégiu s konkrétnymi opatreniami vrátane ich harmonogramu na zabezpečenie dosiahnutia 90 % miery triedeného zberu podľa hmotnosti obalov uvedenej v odseku 1.“

Výklad Komisie:

V nariadení o obaloch a odpade z obalov sa nestanovujú miernejšie podmienky pre maloobchodníkov v pohraničnom regióne. Naopak, cezhraničným podnikom sa v ňom ukladajú konkrétne povinnosti ([32]), aby sa zabránilo obchádzaniu, ktoré by mohlo narušiť ciele a požiadavky týkajúce sa zálohového systému.

([31]) Pozri článok 43 ods. 7, v ktorom sa uvádza: „*Členské štáty môžu na účely odseku 5 zaviesť opatrenia na predchádzanie vzniku odpadu z obalov, ktoré presahujú minimálne ciele stanovené v odseku 1, ak súčasne konajú v súlade s týmto nariadením.*“

([32]) V článku 50 ods. 11 sa stanovuje: „*Členské štáty do 1. januára 2029 zabezpečia, aby aspoň zálohové systémy zriadené podľa odseku 2 tohto článku po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia spĺňali minimálne požiadavky uvedené v prílohe X.*
[…]
Komisia do 1. januára 2038 v spolupráci s členskými štátmi posúdi vykonávanie tohto článku a určí, ako maximalizovať interoperabilitu zálohových systémov.“
V prílohe X sa stanovuje: „Členské štáty s regiónmi s vysokou mierou cezhraničného obchodovania zabezpečia, aby zálohové systémy umožňovali zber obalov zo zálohových systémov iných členských štátov na určených zberných miestach, a usilujú sa umožniť vrátenie zálohu, ktorý bol vyúčtovaný koncovému používateľovi pri nákupe obalu.“

Možnosť výnimky pre členské štáty podľa článku 50 ods. 5 nariadenia o obaloch a odpade z obalov sa týka výkonnostných, a nie geografických kritérií a rovnako ako všetky výnimky sa musí vykladať reštriktívne.

Obidve podmienky, a to účtovanie zálohu a zriadenie zálohového systému, sú kumulatívne, pretože účtovanie zálohu nie je možné bez zálohového systému. To je zdôraznené vo vymedzení zálohových systémov. V dôsledku toho môže byť koncový distribútor oslobodený od účtovania zálohu len vtedy, ak členský štát ako celok získal výnimku zo zavedenia zálohového systému. Inými slovami, koncový distribútor nemôže byť oslobodený od účtovania zálohu, ak členský štát, v ktorom sa nachádza, prevádzkuje zálohový systém, a preto je povinný účtovať záloh spotrebiteľom z iných členských štátov.

29. **Minimálne požiadavky na existujúce zálohové systémy**

Právne ustanovenia:

Podľa článku 50 ods. 11 nariadenia o obaloch a odpade z obalov členské štáty do 1. januára 2029 zabezpečia, aby minimálne požiadavky uvedené v prílohe X spĺňali aspoň zálohové systémy pre jednorazové plastové nápojové fľaše a jednorazové kovové nápojové nádoby.

V článku 50 ods. 11 sa takisto uvádza, že minimálne požiadavky uvedené v prílohe X sa nevzťahujú na zálohové systémy zriadené pred nadobudnutím účinnosti nariadenia o obaloch a odpade z obalov, ktorými sa cieľ 90 % stanovený v článku 50 ods. 1 dosiahne do 1. januára 2029. Členské štáty sa však usilujú zabezpečiť, aby existujúce zálohové systémy pri prvom preskúmaní spĺňali minimálne požiadavky uvedené v prílohe X. Ak sa cieľ 90 % nedosiahne do 1. januára 2029, existujúce zálohové systémy pre jednorazové obaly musia spĺňať minimálne požiadavky uvedené v prílohe X najneskôr do 1. januára 2035.

V odôvodnení 145 sa vysvetľuje, že vďaka minimálnym požiadavkám v prílohe X sa v členských štátoch môže dosiahnuť väčšia konzistentnosť a vyššia návratnosť. Stanovili sa na základe názorov zainteresovaných strán, odborných analýz a najlepších postupov, ktoré sa osvedčili v existujúcich zálohových systémoch.

Výklad Komisie:

Preskúmanie existujúceho zálohového systému by sa malo chápať ako akékoľvek regulačné opatrenie zavedené prostredníctvom právnych predpisov, ktorým sa ukladá podstatná zmena zálohového systému.

Minimálne požiadavky môžu pomôcť posilniť environmentálne vlastnosti zálohového systému, najmä mieru zberu. Pred 1. januárom 2029 členské štáty pri preskúmaní zálohového systému zvážia, či sa dá očakávať, že zálohový systém dosiahne cieľ 90 % triedeného zberu stanovený v článku 50 ods. 2. Ak zálohový systém dosahuje mieru triedeného zberu aspoň 90 %, nemusí spĺňať minimálne požiadavky. V opačnom prípade by členský štát mal zvážiť, že zabezpečí, aby zálohový systém spĺňal minimálne požiadavky uvedené v prílohe X. Po 1. januári 2029 musí zálohový systém pre jednorazové nápojové obaly, ktorý nespĺňa povinnosti v oblasti triedeného zberu, spĺňať minimálne požiadavky najneskôr 1. januára 2035.

30. **Prijímanie zálohovaných nápojových obalov maloobchodníkmi**

Právne ustanovenia:

Podľa písmena l) prílohy X „*členské štáty zabezpečia, aby koncoví distribútori boli povinní prijímať zálohované obaly z obalových materiálov a vo formátoch, ktoré distribuujú, a vracať koncovým používateľom zálohy po vrátení zálohovaných obalov, pokiaľ koncoví používatelia nemajú rovnako dostupné prostriedky na vyplatenie zálohu po použití zálohovaného obalu, a to prostredníctvom jedného zo zberných kanálov, ktoré v prípade potravinových obalov zabezpečujú recykláciu potravinovej akostnej triedy a ktoré na tento účel povoľujú vnútroštátne orgány. Táto povinnosť sa neuplatňuje, ak predajná plocha neumožňuje koncovým používateľom vrátiť zálohované obaly. Koncoví distribútori však budú musieť vždy prijímať vrátenie prázdnych obalov výrobkov, ktoré predávajú*“.

V článku 50 ods. 11 sa stanovuje, že *„členské štáty do 1. januára 2029 zabezpečia, aby aspoň zálohové systémy zriadené podľa odseku 2 tohto článku po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia spĺňali minimálne požiadavky uvedené v prílohe X. Minimálne požiadavky uvedené v prílohe X sa nevzťahujú na zálohové systémy zriadené pred nadobudnutím účinnosti tohto nariadenia, ktorými sa cieľ 90 % stanovený v odseku 1 tohto článku dosiahne do 1. januára 2029. Členské štáty sa usilujú zabezpečiť, aby existujúce zálohové systémy pre jednorazové obaly pri prvom preskúmaní spĺňali minimálne požiadavky uvedené v prílohe X. Ak sa cieľ 90 % nedosiahne do 1. januára 2029, existujúce zálohové systémy pre jednorazové obaly musia spĺňať minimálne požiadavky uvedené v prílohe X najneskôr do 1. januára 2035.“*

Výklad Komisie:

Podľa minimálnych požiadaviek na zálohové systémy uvedených v prílohe X koncoví distribútori musia prijímať prázdne obaly výrobkov, ktoré predávajú, a vrátiť zálohy. Táto povinnosť platí bez dokladu o kúpe.

Okrem toho členské štáty musia zabezpečiť, aby koncoví distribútori boli povinní prijímať všetky zálohované obaly z rovnakého obalového materiálu a v rovnakom formáte obalov, ktoré predávajú, a vyplácať koncovým používateľom zálohy. Povinnosť vrátiť zálohy sa neuplatňuje, ak predajná plocha koncového distribútora neumožňuje koncovému distribútorovi prijať zálohovaný obal späť alebo ak koncoví používatelia majú rovnako dostupné prostriedky na vrátenie zálohu prostredníctvom iného zavedeného a rovnako dostupného zberného kanála pre jednorazové nápojové obaly, ktorý je na tento účel povolený. Členské štáty musia stanoviť, ako sa tieto výnimky uplatňujú.

Požiadavky uvedené v prílohe X sa vzťahujú len na zálohové systémy zriadené po 11. februári 2025 alebo ak zálohový systém nedosiahne cieľ 90 % triedeného zberu do 1. januára 2029. Preto sa na zálohové systémy, ktoré nemusia spĺňať minimálne požiadavky, nevzťahujú povinnosti spätného preberania stanovené v nariadení o obaloch a odpade z obalov.

31. **Spracovanie obalov vyzbieraných triedeným zberom určených na recykláciu po konci životnosti**

Právne ustanovenia:

Podľa článku 48 ods. 1 *„členské štáty zabezpečia, aby sa zriadili systémy a infraštruktúry, ktoré umožnia vrátenie a triedený zber všetkého odpadu z obalov od koncových používateľov […][, a aby sa] uľahčila sa jeho príprava na opätovné použitie a vysokokvalitnú recykláciu. Obaly, ktoré spĺňajú kritériá recyklačného dizajnu stanovené v delegovaných aktoch prijatých podľa článku 6 ods. 4 tohto nariadenia, sa zbierajú na recykláciu. Spaľovanie a skládkovanie takýchto obalov sa zakazuje s výnimkou odpadu, ktorý je výsledkom následných činností spracovania odpadu z obalov vyzbieraného triedeným zberom, v prípade ktorého recyklácia nie je uskutočniteľná alebo neprináša najlepší environmentálny výsledok.“*

V článku 48 ods. 2 sa stanovuje, že *„s cieľom uľahčiť vysokokvalitnú recykláciu členské štáty zabezpečia, aby boli zavedené systémy a infraštruktúry na komplexný zber a triedenie, ktoré uľahčia recykláciu a zabezpečia dostupnosť plastového odpadu na recykláciu.“*

V článku 48 ods. 3 sa uvádza, že *„členské štáty sa môžu odchýliť od povinnosti vrátenia a triedeného zberu odpadu uvedenej v odseku 1 tohto článku pre určité formáty odpadu za predpokladu, že spoločný zber zložiek odpadu z obalov alebo zber odpadu z obalov alebo zložiek takéhoto odpadu z obalov spoločne s iným odpadom nemá vplyv na schopnosť takýchto obalov alebo zložiek odpadu z obalov podrobiť sa príprave na opätovné použitie, recykláciu alebo iné činnosti zhodnocovania […] a výstup týchto činností má porovnateľnú kvalitu ako výstup dosiahnutý v triedenom zbere.“*

Článok 49: *„Členské štáty do 1. januára 2029 stanovia ciele povinného zberu a prijmú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby zber materiálov uvedených v článku 52 bol v súlade s cieľmi recyklácie stanovenými v uvedenom článku a cieľmi pre povinný recyklovaný obsah stanovenými v článku 7.“*

Výklad Komisie:

Podľa článku 48 ods. 1 nariadenia o obaloch a odpade z obalov nie je povolené spaľovanie a skládkovanie obalov, ktoré sú v súlade s kritériami recyklačného dizajnu podľa článku 6. Keďže kritériá recyklačného dizajnu budú stanovené v delegovaných aktoch uvedených v článku 6 ods. 4 do 1. januára 2028 a uplatňovať sa budú o dva roky neskôr, zákaz nadobudne účinnosť od 1. januára 2030.

Obaly vo formátoch a z materiálov, ktoré sú vyňaté z kritérií recyklačného dizajnu, sú oslobodené aj od zákazu spaľovania a skládkovania. Výnimky sa vzťahujú na obalové materiály, ako je ľahké drevo, korok, textil, kaučuk, keramika, porcelán alebo vosk. Existujú aj výnimky pre použitia obalových riešení, ako sú zdravotnícke pomôcky a preprava nebezpečného tovaru. Oslobodené obaly sa môžu zbierať spolu so zvyškovým odpadom a môžu sa spaľovať alebo skládkovať. Všetky ostatné obaly, ktoré budú musieť spĺňať kritériá recyklačného dizajnu, sa budú musieť zbierať triedeným zberom a v zásade sa musia recyklovať.

Obaly určené na recykláciu sa nesmú spaľovať ani skládkovať, keď sa stanú odpadom, s výnimkou odpadu z obalov, ktorý bol vyzbieraný triedeným zberom, vytriedený a spracovaný, ale ktorého recyklácia nie je možná alebo neprináša najlepší environmentálny výsledok, ako sa uvádza v článku 48 ods. 1.

Členské štáty môžu rozhodnúť, že odpad z obalov, ktorý sa nevyzbiera triedeným zberom, ako je uvedené v predchádzajúcich odsekoch, sa pred energetickým zhodnotením bude triediť tak, aby sa z neho odstránili obaly určené na recykláciu (článok 48 ods. 4 nariadenia o obaloch a odpade z obalov).

V článku 48 ods. 3 sa stanovuje odchýlka od požiadaviek na triedený zber, ak, po prvé, takýto zber nemá vplyv na možnosť recyklácie odpadu z obalov alebo zložiek odpadu z obalov, a po druhé, výsledný recyklovaný materiál má porovnateľnú kvalitu ako výstup dosiahnutý v triedenom zbere. Aj v prípade uplatnenia takejto výnimky sa zákaz spaľovania a skládkovania stále vzťahuje na odpad z obalov vyzbieraný zmiešaním tokov odpadu z obalov.

Členské štáty sú povinné zabezpečiť, aby boli vytvorené dostatočné systémy a infraštruktúra na zabezpečenie triedeného zberu všetkých odpadov z obalov. S cieľom uľahčiť zber odpadu z obalov v súlade so záväznými cieľmi recyklácie a požiadavkami na recyklovaný obsah členské štáty musia do 1. januára 2029 stanoviť aj povinné ciele zberu.

32. **Miera triedeného zberu zálohovaných obalov v roku 2026 a povinnosť zriadiť zálohový systém do roku 2029**

Právne ustanovenia:

V článku 50 ods. 1 sa uvádza, že „*členské štáty prijmú do 1. januára 2029 potrebné opatrenia, aby každý rok zabezpečili triedený zber aspoň 90 % hmotnosti týchto formátov obalov po prvýkrát sprístupnených na trhu daného členského štátu v danom kalendárnom roku: a) jednorazových plastových nápojových fliaš s kapacitou do troch litrov a b) jednorazových kovových nápojových nádob s kapacitou do troch litrov.*“

V článku 50 ods. 2 sa stanovuje, že „*členské štáty na dosiahnutie cieľov stanovených v odseku 1 prijmú opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby sa pre príslušné formáty obalov uvedené v odseku 1 zriadili zálohové systémy a aby sa zálohy účtovali na mieste predaja*.“

V článku 50 ods. 5 sa uvádza, že „*členské štáty môžu byť oslobodené od povinnosti podľa odseku 2 za týchto podmienok:*

a) miera triedeného zberu požadovaná podľa článku 48 v prípade príslušného formátu obalov nahlásená Komisii podľa článku 56 ods. 1 písm. c) dosahuje alebo prevyšuje 80 % hmotnosti takýchto obalov po prvýkrát sprístupnených na území daného členského štátu v kalendárnom roku 2026 a

b) členský štát do 1. januára 2028 oznámi Komisii svoju žiadosť o výnimku a predloží plán vykonávania, v ktorom uvedie stratégiu s konkrétnymi opatreniami vrátane ich harmonogramu na zabezpečenie dosiahnutia 90 % miery triedeného zberu podľa hmotnosti obalov uvedenej v odseku 1“.

Ďalej sa stanovuje, že „na účely písmena a), ak informácie o miere triedeného zberu príslušného formátu obalov ešte neboli nahlásené Komisii, členský štát poskytne odôvodnené vysvetlenie, ako sú inak splnené podmienky na udelenie výnimky stanovené v tomto odseku. Odôvodnené vysvetlenie je založené na overených vnútroštátnych údajoch a obsahuje opis zavedených opatrení.“

Výklad Komisie:

Členské štáty musia zabezpečiť, aby sa do 1. januára 2029 triedeným zberom vyberalo 90 % jednorazových plastových fliaš a kovových obalov, ako sa uvádza v článku 50 ods. 1. Na dosiahnutie týchto cieľov zberu by členské štáty mali zabezpečiť, aby pre príslušné formáty obalov zaviedli zálohový systém, ktorý bude plne funkčný najneskôr 1. januára 2029, pokiaľ členský štát do 1. januára 2028 nepožiadal o výnimku a do troch mesiacov od prijatia plánu vykonávania nedostal kladnú alebo žiadnu odpoveď.

Ak členské štáty splnia kumulatívne požiadavky na oslobodenie od povinnosti zriadiť zálohový systém stanovené v článku 50 ods. 5, môžu byť od povinnosti zriadiť zálohový systém oslobodené. Ak chce členský štát využiť túto výnimku, musí v kalendárnom roku 2026 vyzbierať triedeným zberom 80 % jednorazových plastových fliaš a kovových obalov sprístupnených na území tohto členského štátu. Túto skutočnosť je potrebné nahlásiť Európskej komisii najneskôr do 1. júla 2028. Takéto údaje by vychádzali z odhadovanej miery zberu, ale členské štáty by mali uviesť dostupné údaje o zbere jednorazových plastových fliaš, ako sa vyžaduje v smernici o jednorazových plastových výrobkoch. Ak členský štát nedosiahne cieľ 80 % zberu, nemá nárok na výnimku. Podľa nariadenia o obaloch a odpade z obalov členský štát musí najneskôr do 1. januára 2028 predložiť aj plán vykonávania. Podľa výkladu Komisie sa možnosť výnimky má považovať za „jednorazovú možnosť“. Ak členský štát nepožiada o výnimku podľa ustanovení a v lehotách stanovených v článku 50, musí zálohový systém zriadiť.

Ak členský štát získal výnimku a počas troch po sebe nasledujúcich rokov nezbiera triedeným zberom 90 % jednorazových nápojových obalov, výnimka sa prestane uplatňovať, ako sa uvádza v článku 50 ods. 7 nariadenia o obaloch a odpade z obalov. Členský štát potom musí zriadiť zálohový systém do 1. januára druhého kalendárneho roka nasledujúceho po roku, v ktorom Komisia oznámila dotknutému členskému štátu, že výnimka sa už neuplatňuje.

33. **Cieľ členských štátov v oblasti zberu jednorazových plastových fliaš a kovových nápojových plechoviek na úrovni 90 % a príspevok regionálnych systémov vratných záloh**

Právne ustanovenia:

V článku 50 ods. 1 sa uvádza, že „*členské štáty prijmú do 1. januára 2029 potrebné opatrenia, aby každý rok zabezpečili triedený zber aspoň 90 % hmotnosti týchto formátov obalov po prvýkrát sprístupnených na trhu daného členského štátu v danom kalendárnom roku: a) jednorazových plastových nápojových fliaš s kapacitou do troch litrov a b) jednorazových kovových nápojových nádob s kapacitou do troch litrov.*“

V článku 50 ods. 2 sa stanovuje, že „*členské štáty na dosiahnutie cieľov stanovených v odseku 1 prijmú opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby sa pre príslušné formáty obalov uvedené v odseku 1 zriadili zálohové systémy a aby sa zálohy účtoval na mieste predaja.*“

Výklad Komisie:

Ciele 90 % triedeného zberu jednorazových plastových nápojových fliaš a kovových nápojových nádob uvedené v článku 50 ods. 1 sa vzťahujú na členský štát ako celok a vychádzajú z množstva takýchto formátov obalov sprístupnených na území členského štátu za rok.

Súčasťou zálohového systému musia byť všetky jednorazové plastové nápojové fľaše a kovové nápojové nádoby okrem tých, ktoré sú výslovne vyňaté z tejto povinnosti podľa článku 50 ods. 4. Členské štáty musia zabezpečiť, aby bolo celé ich územie pokryté triedeným zberom týchto formátov obalov, ale môžu zaviesť zálohové systémy na nižšej ako národnej úrovni s cieľom zohľadniť príslušné vnútroštátne administratívne rozdelenia a zámorské územia.